

Bitidningen

Biodlarna blommar ut

Ny metod utreder sorthonungens ursprung
Biodlarna blir fler • Tävling! Skicka in din bästa sommarbild!

Kupor och tillbehör.
Trä- och plastkupor.

Redskap och skyddskläder.
Våra egna Töreboda-kläder och även BJ Sherriff original

Honungshantering.
Slungare, kärl, silar, glas.

Bivaxkakor.
Cellstorlekar: 4.9, 5.1, 5.3 mm
KRAV-godkänt renseri

VAX KÖPES!
57 kr/kg exkl. moms

Pollenfälla
att placera framför flustret.

Pollentork.

Töreboda-kupa i EPS
Ytermått 462x462 mm.

Öppettider: Mån-tors 9-17, fre 9-16
Lunchstängt: 12.30-13.30
Stängt alla fredagar i juli och 7/8

Allt för biodlaren
Stor som liten

MS BIREDSKAPSFABRIKEN AB
Tel 0506-102 73 www.biredskapsfabriken.se

Av Biodlare För Biodlare

Lördagsöppet på LP:s Biodling!
T.o m september är det öppet på
helgfria lördagar mellan kl 9-13
Välkomna!!

Ny katalog!
Beställ i web shopen
eller på telefon
0533-63111

LP:s Biodling AB

Allt för din biodling!

Vi köper din honung!

Hör av dig för att få honungsavtalet för 2015. shop@lpsbiodling.se eller 0533-63111

Vi köper gärna ditt överskottsvax!

Anmäl dig till vårt nyhetsbrev på www.lpsbiodling.se för att ta del av nyheter och erbjudanden!

Besök vår webshop: www.lpsbiodling.se

Omstart i livet som biodlare

Efter mer än 25 år med bin och sedan ett långt uppehåll, köpte jag två samhällen för att komma igång igen. Bostadsorten har ändrats från den ekologiska gården i Dalarna, till tätorten i Blackeberg, Stockholm. Miljön är minst sagt olika. Men nu står man inför många nya spännande utmaningar som är kopplat till en modern storstad. Så nu står det två Dalablå kupor med kurbits på Skogskyrkogården i Stockholm, plus några till, vi ska samla ”världsarvshonung”.

Vi startar nu projekt i Stockholm mot Varroan, med planering inför en gemensam oxalsyrebehandling samma vecka i oktober. Med det följer att vi måste veta var alla bikupor är. Helst också knyta de som har bin till oss, men inte är medlemmar i Biodlarna. Registreringen hos Länsstyrelsen måste bli bättre. Vi gör det som en distriktsaktivitet. Vi har 19 föreningar på en relativt liten yta, så vi behöver samverka i större utsträckning. Idén kom från Visingsö, när förbundsstyrelsen var där ifjol.

Lars Hellander
Styrelseledamot
lars.hellander@biodlarna.se

Mina två Dalablå kupor med kurbitsmotiv finns på Skogskyrkogården.

Länsstyrelserna har verkligen aktiverat sig, med Skåne och Stockholm i spetsen. Gå in på sidan ext-webbgis.lansstyrelsen.se/Skane/Bitillsyn, så kan ni se de nya digitala kartorna för Skåne och Stockholm. Indelningen i nya bitillsynsdistrikten i Stockholm är större och enklare, än de tidigare församlingsgränserna. Men de anmälda bigårdarna syns inte för allmänheten, bara för bitillsynsmännen. Vi jobbar i Stockholm för att alla ska anmäla sin bigård till Länsstyrelsen. Egentligen borde det ske varje år! Men vi förbereder också en enkät över internet där man kan anmäla hur många samhällen man har, helt anonymt, i ett mejl. Jag återkommer med detta i andra sammanhang. Vi ska jobba med alla rapporter i förbundsstyrelsen, det bestämde vi nu senast på mötet sista maj.

Varför dessa aktiviteter? Vi behöver utveckla principer för stadsbiodling, dels som förberedande för eventuella sjukdomsutbrott (smittrisk är större i tätort) vi måste ha bättre koll på flytt av kuporna och material i samband med slungning, vi behöver få med ALLA biodlare som medlemmar (se Ingmars ledare BT nummer 6), bättre samordning i Varroabehandlingen och nedfallsundersökningar och vara mer ”på tårna” inför EU:s förändringar av bidragen 2017.

Vi inom Biodlarna, måste bli bäst på att räkna våra bisamhällen, hur mycket honung vi producerar, och så vidare. Framtidens bidrag från EU till biodlingen kommer att baseras på detta och mycket mer.

Vi ändrade bland kommittéerna inom Biodlarna vid senaste förbundsstyrelsemötet, men det kommer i Bitidningen och på hemsidan snart.

Biodlarna är en organisation med en stark struktur, stor erfarenhet och mycket kunskap om biodling bland sina medlemmar. Men samhället förändras och vi måste hänga med, så en hel del kommer att behöva justeras som gör oss till en ännu starkare och bättre organisation i en värld i förändring.

Ha en riktigt trevlig och varm sommar!

Är det något nummer av Bitidningen du inte fått? Kontakta Biodlarnas expedition, 0142-482000, sbr@biodlarna.se

Bitidningen

Årgång 114

Redaktion: Storgatan 41 G, 69632 Askersund
Redaktör: Anna Ahnér
Telefon: 0142-482006
E-post: anna.ahner@biodlarna.se
Bitidningen utges i 12 nummer årligen varav tre nr är dubbelnummer. Tidningen utkommer strax före aktuell månad.
Material- och annonsinformation: Sid 31.
Manusstopp den första i månaden, knappt en månad före utgivningsdagen.
Tryck: V-TAB Vimmerby
Trycks på miljövänligt papper. ISSN 0006-3886

Ansvarig utgivare:
Förbundsordförande Marita Delvert,
Grevgatan 35, 11453 Stockholm.
Telefon: 0736-737428.
Epost: marita.delvert@biodlarna.se
Sveriges Biodlares Riksförbund är en politiskt, religiöst och etniskt obunden ideell organisation, som bygger på principen om frivilligt, individuellt medlemskap. Biodlarna ska arbeta för att utveckla svensk biodling som näring och meningsfull fritidssysselsättning, sprida kunskap om biodling, honungens egenskaper och pollinerings betydelse.

Förbundsexpedition:
Borgmästaregatan 26, 59634 Skänninge.
Telefon: se telefonlista på sidan 31.
Bankgiro: 512-7113 (medlemsavgifter)
Bankgiro: 413-6149 (övriga betalningar)
Plusgiro: 8685-0
E-post: sbr@biodlarna.se
Adressändringar meddelas till förbundsexpeditionen, 0142-482000.
Öppet: Mån-tors 08.00-16.00. Fre 08.00-14.00
Webbplats: www.biodlarna.se
Aktuella nr kan läsas via hemsidan.
Äldre BT kan laddas ner från hemsidan.

Läs Bitidningen även på internet! Via hemsidan – www.biodlarna.se

Sorthonung urskiljs med ny metod	5
I bigården	6
Biodlarna blir fler	12
Medlemssystemet Membit	12
Senaste nytt om Fenologiprojektet	13
Naturskyddsföreningen jobbar med bin	14
Färgglad utrustning till biodlarna	16
Bygg en topplistikupa	18
Bihälsa	22
Problem för biodlare i Uruguay	24
Fototävling!	25
Aktiva Högsbyföreningen	26
Ligusticagruppen möttes	28
Vi minns, Almanackan	29
Marknaden	30

Nästa nummer (9 – september-numret) utkommer i slutet av augusti.

MANUSSTOPP: 1 augusti.

Numret därpå (10 -15) i slutet av september.

Manusstopp: 1 september.

Manusstopp: Nr 1/2-1 dec, nr 3-1 feb, nr 4-1 mars, nr 5-1 apr, nr 6-1 maj, nr 7/8-1 juni, nr 9- 1 aug, nr 10-1 sep, nr 11/12-1 okt

Omslagsbilden:

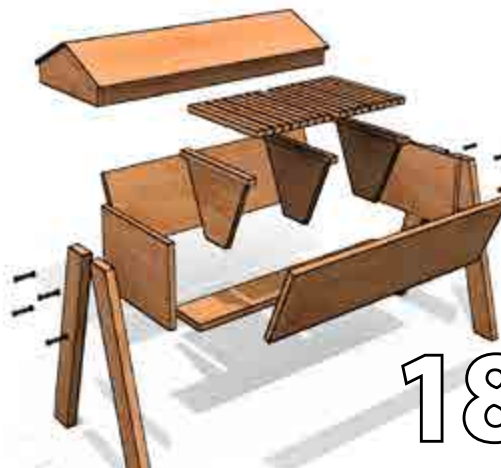
Biodlarna kan numera välja skyddsutrustning i olika färger. Läs mer på sidorna 16–17.

Foto: BB Wear

Pricken över i:et på omslaget påminner om att drottningen märks blå i år.

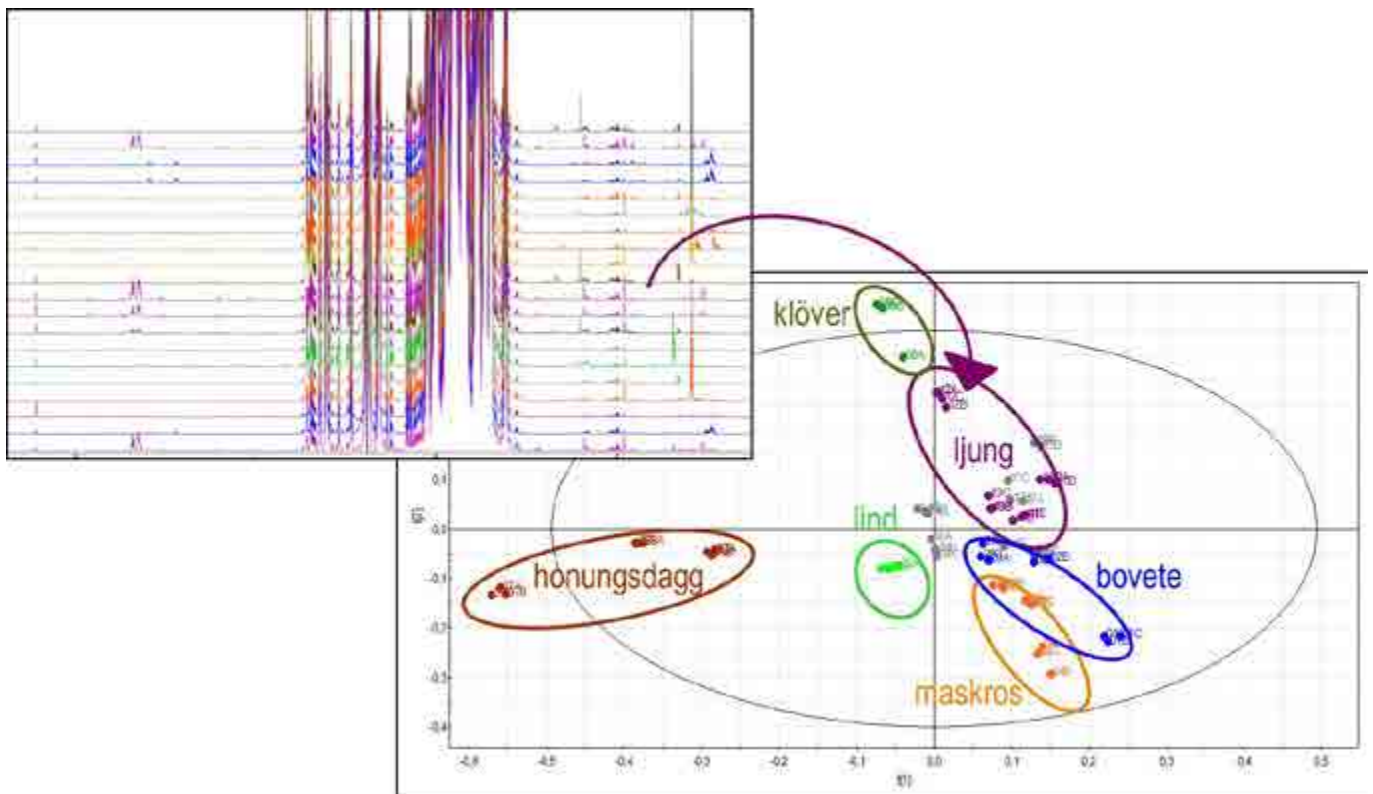
6

18

25

Informationen från NMR spektra kondenserar i multivariat modeller. Principalkomponentanalys visar hur olika prover placerar sig i modellen beroende på deras metaboliska sammansättning.

Honungens ursprung utreds med hjälp av metabolomik

MAARIA KORTESNIEMI

Det finns ett behov att utveckla nya metoder till att utreda sorthonungens ursprung.

Det finns ett flertal nackdelar med de metoderna som är i bruk för närvarande – pollenanalys med sensorisk, kemiska och fysikaliska metoder är mödosamma, delvis osäkra eller vilseledande, och kräver mycket expertis. Det är också en utmaning att producera karakteristisk sorthonung med hög kvalitet i nordiska omständigheter. Korta somrar, överlappande blomningstider och varierande skördepraktiker påverkar den slutliga honungskvaliteten. Finsk sorthonung kan eventuellt innehålla många sorter av pollen och detta kan lätt leda till felmärkningar av produkten.

NMR metabolomik

Som en del av min doktorsavhandling studerar jag olika finska sorthonung på Åbo universitet. I mina studier använder jag NMR metabolomik, alltså kärnmagnetisk resonans (Nuclear Magnetic Resonance på

engelska) spektroskopi kombinerad med multivariat dataanalysmetoder. NMR metabolomik är en holistisk metod, som ger mycket information på kort tid utan för komplicerade provhantering. På samma gång kan man observera och kvantifiera sackarider, aminosyror, organiska syror och täcken på jäsningen (etanol) och värmebehandlingen (HMF).

Honungssorter urskiljs

Enligt våra opublicerade resultat, är det möjligt att separera finska honungssorter på basis av deras metaboliska sammansättning analyserat med NMR. Dagghonung skiljer sig på grund av melicitos, detta speciella socker som bara finns i den här honungen. Proportionen mellan glukos och fruktos är en viktig särskiljande egenskap mellan blomsterhonung. Därutöver kan vi överblicka spektra och hitta signaler som man kan kalla ”fingeravtryck”, speciella märkesföreningar som berättar om honungens botaniska ursprung. Till exempel bovete-, lind-, ljung- och maskroshonung har tydliga märkesföreningar, som separerar honungen från varandra. För närvarande varar en analys cirka en timme och

kostar cirka 100 €. Detta är konkurrenskraftig över de konventionella metoderna, dock mer arbete behövs för att man ska kunna konstruera en omfattande databas av alla nordiska honungssorter.

Till nytta för producenterna

Vi hoppas på att forskningen leder till att informationen om de unika nordliga honungssorterna även från våra grannländer ökar och blir mer exakt. Honungsproducenterna kan dra nytta av mer avancerade metoder för honungens kvalitetskontroller, som kan hjälpa vid prissättningen av produkterna. Detta är också viktigt från konsumentperspektiv. Vi kommer att fortsätta forskningen med sensoriska kvalitetsanalyser av alldeles speciella honungssorter, till exempel lingon- och hjortronmyrshonung, som har sina ursprung i den finska vildmarken.

Maaria Kortesiemi

Forskarstuderande, Livsmedelskemi och Livsmedelsutveckling, Institutionen för Biokemi, Åbo universitet, Finland

I bigården

LARS-GÖRAN ARVIDSSON

Lars-Göran Arvidsson heter jag och är nu inne på mitt 36:e år som biodlare. Jag bor på landet mellan vikarna Bråviken och Slätbaken, vilket är Vikbolandet, som är en del av Norrköpings kommun.

Jag kommer under året att skriva om hur jag och även föreningen arbetar. Detta efter de förutsättningar som råder här hos oss. Du måste beakta att det kan råda helt andra förutsättningar lokalt just hos dig. Eftersom det finns fler åsikter om hur man sköter bin än det finns biodlare, är det upp till dig som läsare att ta till dig det du tycker är bra.

Här i våra trakter är juli skördemånad. Vi kan redan ha slungat en omgång före midsommar, i varje fall om det funnits höstraps. Annars brukar första slungningen ske i månadsskiftet juni-juli. Årets mest intensiva drag börjar runt midsommar och håller sedan på till mitten – slutet av juli.

Skördemånad på Vikbolandet

Samtidigt är det full fart på drottningodlingen vilket betyder att juli är min mest arbetsintensiva period under bisäsongen. Men också väldigt rolig och nätterna är långa, så både bin och allt annat brukar hinnas med.

I juli är vi också gäng som åker ut och parar drottningar på ön Lacka i Trosa skärgård. Vi sätter ut parningskupor och ett samhälle med utvalda drönare. De får stanna på ön två veckor, sedan hämtas de hem. Det är dubbelt nöje, dels får vi bra drottningar att odla vidare efter, dels en underbar utflykt. Med lite planering brukar jag också få en veckas avbrott i vår sommarstuga i Småland. Där har jag för övrigt nyligen satt upp några kupor för att förbättra pollineringen av blåbären. Men inte sådana kupor vi är vana vid, utan insektshotell för våra vilda biraser.

Vårrops, lind och vitklöver

Traktens tre bästa dragväxter blommar nu ungefär samtidigt. Det är vårrops, lind och vitklöver. Men på grund av förbudet att använda neonikotinider verkar det i år inte bli någon nämnvärd odling av vårrops här på Vikbolandet, och jag gissar att det ser likadant ut på många andra håll. Inget jag sörjer över. Det har ju visat sig att främst våra vilda pollinerare tar stor

Drönarsamhället lastas för transport till Lacka.

skada av detta gift. Faktum är också, att trots att det under de senaste åren funnits stora odlingar vårraps bara några hundra meter från min bigård har det inte varit så mycket ren rapshonung när jag slungat. Det måste alltså finnas andra minst lika attraktiva dragväxter inom flygavstånd och jag tror inte skörden blir så mycket sämre nu utan raps. Det skall bli intressant att få facit vid säsongens slut.

Mina samhällen får sin första spärrade låda en halvsvea i maj. Det blir sedan beroende på drag och väder ytterligare halvlådor om det behövs. När sedan huvuddraget börjar strax innan månadsskiftet juni/juli är samhällena riktigt starka och jag sätter på en helramslåda med bara kakmellanväggar. Kombinationen starka samhällen, bra drag och bygglust gör att

Utsättning av parningskupor på Lacka.

lådan byggs ut väldigt snabbt samtidigt som den fylls med honung. Vaxbygget blir jämt och fint, utan drönarceller som annars ofta är fallet om man sätter till mellanväggar i yngelrummet. Perfekta kakor att använda vid nästa års utvidgning av yngelrummet.

Flera skördar i juli

Nu vråker honungen in och det gäller att hänga med. Jag sätter på halvlådor efter behov, och så fort honungen är mogen slungas den. Det brukar bli flera skördar under juli. I föreningsbigården är det ungefär samma tillvägagångssätt, en eventuellt två hellådor (LN) kakmellanväggar och sedan HLS. I halvlådorna är det mest utbyggda ramar men lite kakmellanväggar smygs in.

I bigården fortsätter på nästa uppslag

På väg till Lacka med drönarsamhället i fören.

Vad händer i juli/augusti?

Ramen är tillräckligt täckt och mogen för slungning.

Foto: Olle Linderhjelm.

Bitömmarbotten "modell takbitömmare".

Att skörda kontinuerligt är bra

► I mitten av månaden har både raps och lind blommat över och draget avtar eller tar i värsta fall helt slut. Något enstaka år kan det bli bladhonungsdrag längre fram. Ljung finns i mängder på andra sidan Bråviken, men inte just här hos mig. Det gäller nu att vara lite försiktig med att sätta på lådor. Annars kan det bli onödigt arbete med tomma eller halvfulla lådor vid slutskattningen.

Dags förbereda vintern

Drottningen har haft två helsvealådor till sitt förfogande sedan i början av maj. När man har Svea räcker det att vintra in på en hellåda. I mitten av juli är svärmsrisken i stort sett över och det är dags att börja förbereda för vintern. Därför spärrar jag nu ner drottningen på en låda så att ynglet i den övre lådan skall hinna krypa ut innan invintringen. Eventuella fula ramar i underlådan flyttas upp. Drönarramen tas bort om det inte redan är gjort. Den spärrade yngellådan blir därmed (sista?) skattlåda och yngelrummet är i princip klart för invintring.

Ungefär samma förfaringsätt kan tillämpas både med andra rammått och trågupor. Med LN och andra låga ramar kan man sedan sätta på en låda fräscha ramar innan vinterfodret ges. När drottningen spärras ner på en låda måste man även tänka på att släppa ut drönare från den övre lådan, liksom att kolla att de inte drar upp någon drottning i den. Enklast

löser man detta med ett utsläpp, till exempel såga upp ett hål i listen på spärrgallret. Då kommer drönarna ut och skulle bina dra upp en drottning kan hon komma ut och para sig. Jag har flera gånger hittat en parad drottning även i överlådan, och hellre det än att riskera få ner en operad ofruktsam drottning i yngelrummet, som i så fall dräper den ordinarie damen.

Att skörda kontinuerligt är bra ur många synpunkter. Oljevaxter behöver slungas innan de kanderar, fast det är inte lika bråttom med vårrapsen som höstrapsen. Succesiv skörd är svärmdämpande liksom stimulerar till ytterligare insamling, särskilt om bina får tillbaks nyslungade ramar. Också blir kuporna hanterbart höga. Detta gäller speciellt med Svea.

Mogen honung slungas

Honungen är mogen att slungas när två tredjedelar av kakan är täckt med vax. Fast är det rapshonung kan man inte invänta täckning till 2/3. Förebilden Pelle Ljungholm brukade tvärsäkert säga, "Än har ingen rapshonung jäst". Man kan göra stänkprovet eller kontrollera med en refraktometer. Vid bra drag är det också enkelt att skatta. En vacker dag brukar jag helt enkelt ställa lådan bredvid kupan. Det är ingen risk för tjuveri. Efter någon timme har så gott som alla bin gått tillbaks och man behöver bara sopa bort några ungbina. Eventuellt kan man ställa lådan på en bitömmarbotten. Är det risk för regn lägger

Svanfjäder är den suveränt bästa och billigaste biborsten.

man på någon slags skydd, till exempel en uppochnervänd bitömmarbotten.

Ett vanligt sätt att skatta är också skaka och sopa av ramarna. Görs detta framför flustret, lägg då ut någon slags gångbräda, så att bina inte hamnar på backen liksom att det underlättar för ungbina att komma in. Även detta går enkelt att göra så länge det är drag.

När draget börjar ta eller har tagit slut blir det besvärligare. Då är tjuveriet igång. Om man borstar bin måste de avsopade ramarna ställas så att bina inte kommer åt dem, till exempel i en låda på en boten med en skiva eller ett tygstycke över. Risken är ändå att det blir väldigt "sur-

Skattning medelst borstning.

Foto: Åsa Kjellsdotter.

rikt” efter ett tag och man måste avbryta.

Vid den här tiden föredrar jag i stället bitömmarbottnar. Det finns flera varianter att välja på. För mig fungerar de med fjädrar som hindrar tillbakagång eller de med en takbitömmare i varje hörn bra. Det är lite omständligt. Först skall skattlådan av och botten läggas på. Sedan får man vänta till minst dagen efter och plocka av lådan. Att lådan då är helt tom på bin är åtminstone för mig sällsynt. Är det bara lite ungbin kvar tar jag bort en ram, flyttar ram för ram och sopar rent efterhand. Det också en fördel att skatta tidigt på morgonen. Bina är inte riktigt på hugget och det tar lite längre tid innan de kommer igång med tjuvandet.

När draget är slut får man inte heller

skatta av för hårt, utan lämna kvar mat så att bina klarar sig innan vinterfodringen. Jag brukar se till att de har mist två ramar med foder. De bin som föds under augusti är de som håller samhället vid liv över vintern. Det är viktigt att de är många och friska och om det är dåligt drag kan man behöva drivfodra för att hålla igång yngelsättningen. Om man hittat mer än 5 kvalster per dag vid junikontrollen bör också en korttidsbehandling med myrsyra göras när all honung plockats av.

Honung är livsmedel

När honungen sedan är inne i slungrummet startar en ny process. Tänk på att det är ett livsmedel vi hanterar och att alla regler och förordningar gäller även oss

som biodlare. Mer om detta går att läsa i Bihusesynen. Men visst, honungen är ett ”snällt” livsmedel och det är inte speciellt svårt att göra rätt. Som jag ser det, är det viktigaste renligheten. Jag har ett avtorkbart förkläde (galon) och mössa. Självklart också handhygien innan man börjar arbetet i slungrummet. Många av oss har ett separat slungrum, medan andra håller till i tillfälliga utrymmen. Oavsett lokal skall den givetvis vara välstädad, och inga andra aktiviteter pågå samtidigt. Håller man till i köket, får matlagningen vänta.

Ett annat problem kan vara för hög vattenhalt i honungen. Detta speciellt vid slutskattning. Man kan behöva torka den. Det görs bäst innan den slungas eftersom störst yta exponeras när den sitter kvar ➤

Hög tid att ha koll på drottningläget

► i ramarna. Stapla lådorna så att luft kan passera underifrån och uppåt. Jag har en luftavfuktare i slungrummet, men det går också att leda in varmluft under stapeln. Passa då bara på att det inte blir för varmt med kakfall som resultat. Honung är hygroskopisk, det vill säga den tar åt sig vatten. Det är ytterligare ett skäl att använda luftavfuktare. Givetvis heller inget onödigt vattenslab. Honung tar gärna åt sig lukt, så inget med stark lukt i närheten.

Innan honungen slungas måste vaxlocken täckas av. Här finns det många metoder att välja emellan. Jag har genom åren provat en hel del sätt, men alltid kommit tillbaka till den gamla hederliga avtäckningsgaffeln.

Konservativ honungshantering

Hela min honungshantering är ganska konservativ. När honungen lämnat slungan silas den genom grov- och finsil ner i upptappningskärlet. För den som har stora mängder honung är sump ett rationellare alternativ. Jag tappar inte upp all honung själv, utan överskottet säljer jag till uppköpare och då behöver den bara grovsilas.

Efter något dygn skummar jag och börjar sedan röra. Jag är ganska försiktig med rörandet, bara en gång per dygn cirka en minut. Aromämnen i honungen är flyktiga och ju mer man rör desto mer försvinner. Min honung kan därför ibland bli lite kornig, men mina kunder är nöjda och återkommer så det verkar inte vara negativt. Jag rör för hand, men har man maskin se upp så att inte skröp från maskinen kommer ner i honungen.

När honungen skiftat färg och tjocknat men fortfarande rinner ganska lätt är det dags att tappa upp den. Det kan ta allt från ett par dygn till ett par veckor. Ympning har blivit populärt och gör att det går att planera tappningen bättre, men det är inget jag testat ännu. Jag tappar i 700 g glas eller 3 kg hink och har en våg under så att det blir rätt mängd. Honungen får

Ramen avtäckt, klar att slungas.

Avtäckning med elektrisk hyvel.

Foto: Olle Linderhjelm.

Här syns resultatet av våra vänners arbete. Tråget under hinken har sparat mycket arbete när jag glömt stänga kranen i tid. (Jula – Rengöringstråg för grillgaller, 763052).

sedan stå några dagar och stelna innan jag sätter på etikett. Om man gör egna etiketter (till exempel i datorn) är det viktigt att de märkningsregler som finns följs. Använder man SBR-etiketten så uppfyller den alla krav. Spårbarheten är också viktig. Jag rekommenderar att man märker sina burkar på något sätt, så att de går att spåra till den slungning burken kommer från. Från varje slungning tas också ett referensprov. Referensprovet förvaras på föreskrivet sätt och minst lika länge som man garanterar hållbarheten. Skulle det sedan bli något problem, kan man ta fram sitt referensprov och förhoppningsvis kunna verifiera att problemet inte orsakats av biodlaren.

Beställ drottning i tid

Framåt sensommaren hösten är det också hög tid att ha koll på drottningläget. Om

Honungen silas genom grov- och finsil.

det inte är någon speciell drottning byter jag ut henne när hon verkat i två säsonger. Är jag på något sätt missnöjd med henne blir det tidigare. För den som odlar egna drottningar är det inga problem med tillgången, men annars är mitt råd, beställ i god tid. I slutet av säsongen är det svårt att få tag på drottningar. Om man vid leverans av damen inte vet var eller av någon orsak inte kan sätta till henne permanent går det alltid att sätta tillfälligt på avläggare. Det gör alltså inget att få nya drottningar ”för tidigt”. Vid slutet av säsongen kan jag ha en hel rad med små avläggare där mina nya drottningar spatserar. När det sedan är dags, slår jag ihop avläggaren med mottagande samhället efter att först tagit bort drottningen som skall bytas. Det är bra att också skaffa någon extra drottning. Det är stor chans att hon behövs. Blir det någon över, kan man med gott

Varje burk är spårbar. Märks med slungningsnummer och årtal.

Tillsättning av drottning med utättningsbur i liten avläggare.

Skaksvärmslåda. Tratten är nödvändig för att få bina i lådan.

Minneslista juli/augusti

- Skörda kontinuerligt, särskilt om det finns rapsdrag. Sätt på nya lådor. Men mot slutet tänk på att bina ska hinna fylla dem innan draget sinar.
- Drönarramen tas bort i början av juli.
- Ha koll på hur det är med drottningarna. Vilka skall bytas? Något samhälle viselöst?
- Drivfodra om draget är dåligt.
- Förbered yngelrummet för invintring.
- Slå ihop svaga samhällen.
- Vid behov korttidsbehandling med myrsyra.

Påsticksbur, även kallad "Tyska buren".

resultat vintra in henne väl ombonat på 5 ramar. Annars brukar det finnas avsättning hos kollegor.

På frågan om hur en drottning skall sättas till, får man hur många svar som helst. Min filosofi är att inte göra det onödigt komplicerat och att drottningen skall "smygas in", det vill säga bina skall aldrig märka att de varit utan drottning. Det finns ingen 100 procent säker metod för att sätta till drottningar och jag använder beroende på omständigheter tre olika metoder som fungerar bra.

Tre metoder för tillsättning

- Utättningsbur. Vid invintring går det bra att använda utätning direkt i samhället. Annars tillämpar jag en "tvåstegsra- ket". Jag sätter drottningen till en avläggare på tre ramar, som när hon är accepterad kan slås ihop med samhället där bytet

skall ske. Dröjer det, måste kanske avläggaren ökas ut. Men så länge drottningen går i "vänteläge" är det ökad yngelproduktion med äggläggning både i avläggare och mottagande samhälle.

- Blötsvärms. Ta bort den drottning som skall bytas. Fyll en skaksvärmslåda till hälften med bin från samhället och stäng lådan. Blöt sedan bina ordentligt i en hink med vatten. Öppna och släpp in drottningen till den blöta bimassan och stäng igen. Lägg sedan lådan på yngelramarna, med nätet mot ramarna. Sätt på en tom låda, eventuella skattlådor och stäng igen. Bina torkar, tar hand om drottningen och sprider hennes feromoner i hela kupan. Bara att morgonen efter öppna lådan och tömma ut bina tillsammans med drottningen. Ofta ser man damen när hon tillsammans med sina undersåtar kilar ner mellan ramarna. Om inte, kolla för sä-

kerhets skull att hon inte är kvar i lådan. Ibland håller hon sig kvar på lådans vägg tillsammans med ett fåtal bin.

- Påsticksbur, eller som den också kallas "Tyska buren". Skaka av en kaka helst med utkrypande yngel och fäst buren på den. Var noga med att det blir tätt runt om. Drottningen släpps in, det utkrypande ynglet tar hand om henne, äggläggning påbörjas och hennes dofter sprids. Tänk på att lämna ett utrymme mellan buren och nästa ram. Bina i kupan gnager sig in runt kanterna och släpper ut henne. Se till att det också finns lite foder någonstans under buren. Hittar jag inte utkrypande yngel plockar jag in några ungbina i buren. Dom är inte aggressiva mot drottningen.

Tiden går fort när man har roligt, snart är det höst och dags att vintra in våra vänner. Det kommer jag att skriva om i nästa nummer.

Biodlarna ökar för sjunde året

ANNA AHNÉR

Biodlarna ökar i medlemsantal för sjunde året i rad.

I början av juni var vi 11 110 medlemmar. Det flödar in nya medlemmar hela tiden och tidigare medlemmar återkommer.

Marita Delvert, ordförande i Biodlarna, tycker det är bra att fler väljer att bli medlemmar men det ställer också högre krav på förbundet.

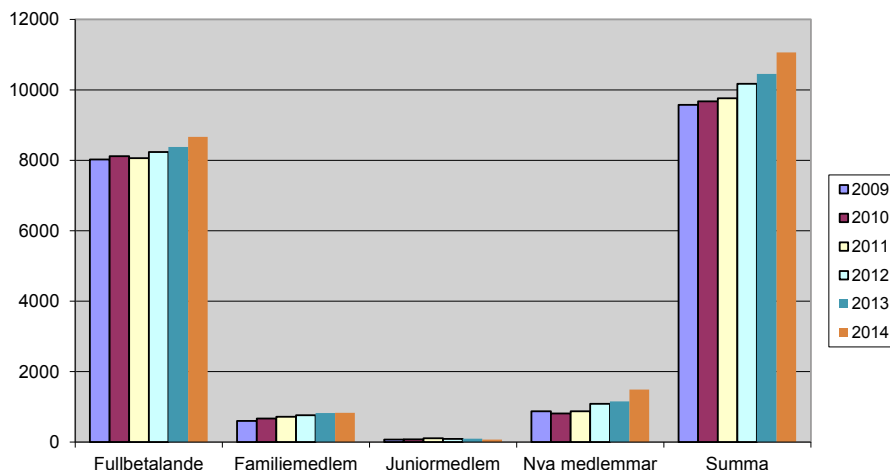
– Den positiva trenden med ökat antal medlemmar håller i sig. Det är glädjande och utmanande på samma gång eftersom det gäller att ta hand om och möta nya medlemmars behov, en utmaning för föreningarna och för alla i vårt förbund, säger hon.

I diagrammen här intill syns medlemsutvecklingen mellan åren 2009 och 2014. Den positiva utvecklingen fortsätter under 2015 och trots att bara halva året gått än så har vi redan passerat förra årets medlemsantal.

Medlemsutveckling år 2009 – 2014

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Fullbetalande	8026	8119	8063	8236	8377	8667
Familjemedlem	603	667	718	764	826	832
Juniormedlem	68	74	107	87	94	72
Nya medlemmar	877	812	875	1086	1154	1490
Summa	9574	9672	9763	10173	10451	11061

2009 – 2014

Medlemssystemet Membit ska underlätta för medlemmar och personal

ANETTE IREBRO

Nu har distrikt och föreningar fått tillgång till vårt medlemssystem, Membit.

Information om hur man går tillväga är utskickat till den person som respektive distrikt och förening valt som ansvarig och flera distrikt och föreningar har redan kommit igång. Vi på kansliet finns alltid tillgängliga som support om ni stöter på problem, kan vi inte lösa dem själva så tar vi frågan vidare till vår leverantör.

När vi började titta på ett medlemsystem som skulle passa vår organisation insåg vi att det inte fanns så många system att välja på som uppfyllde de krav vi ställde.

Membit håller koll på avgifter

Vi har i dagsläget drygt 11 000 medlemmar, 275 föreningar och 25 distrikt. Med-

lemsavgifterna består av tre delar: en del till förbundet, en till distriktet och en till föreningen. Varje distrikt och förening beslutar själva varje år vilken avgift de vill ha, förbundets avgift beslutas på Riksförbundsmötet. De tre delarna slås ihop och betalas hit till förbundet. Tre gånger per år betalar vi sedan ut medlemsavgifter till respektive distrikt och förening. Det innebär att systemet måste hålla koll på vad varje medlem har betalat och även separera de tre olika avgifterna till rätt ställe. Vid varje utbetalningstillfälle ska även en lista skapas där det klart framgår, både till distrikt och förening, hur mycket var och en har betalat.

Nya medlemmar

Systemet ska även hålla koll på de förtroendevalda i alla led i organisationen, det vill säga ordföranden, sekreterare, kassör med flera, som inrapporteras varje år efter distriktens och föreningarnas årsmöten.

För att underlätta hanteringen av nya medlemmar, där vi skickar ut information och några erbjudanden, ville vi att det skulle kunna ske enkelt och att medlemmen själv skulle kunna registrera sig via vår hemsida. Detta fungerar utmärkt och har inneburit att vi kunnat spara in en 50-procentig tjänst på administrationen.

Det finns även en mycket bra mejlfunktion i Membit som vi använder i möjligaste mån för att spara portokostnader.

Föreningar kan ta ut listor

Membit har även ett eget tryckeri med print- och kverteringsmöjligheter om vi skulle behöva hjälp med större utskick.

Vi hoppas att det kommer att underlätta för er i distrikt och föreningar att ni kan se era egna medlemmar och även ta ut medlemslistor.

Har ni synpunkter om systemet är ni välkomna att kontakta oss.

Fler observatörer som kan rapportera in forskningsdata söks till Bikalendern.

Foto: Anna Ahné

Lägesrapport i Fenologiprojektet

Vi kommer att lämna lägesrapporter från Fenologiprojektet i varje nummer av Bitidningen framöver.

Som ni säkert vet har vi ett bidrag från Postkodlotteriet på 500 000 kronor för att följa våra bin och klimatförändringarna, för detta första pilotår 2015. Vi kommer att starta upp en hel del aktiviteter, prova rutiner och teknik, men framförallt rekrytera observatörer (biodlare) under hela tiden.

Målet är hundra observatörer

Man kan börja när som helst, några kommer till och några lämnar, men vi fortsätter med projektet. Vår målsättning är att ha minst hundra aktiva observatörer från SBRs medlemmar i projektet. Vi har redan närmare sjuttio personer anmälda, men vi behöver alltså bli fler! Fördelningen över Sverige har varit ganska jämn, men några distrikt är underrepresenterade ännu.

Alla kan gå in på ”www.bikalendern.se” och kika runt, men också anmäla sig som observatör. Anmälan går till Kjell Bolmgren, SLU, och han tar hand om och informerar om resten.

På den sidan finns också instruktionerna som gäller för projektet och hur

man gör sina observationer. Naturligtvis också hur man rapporterar in sina iakttagelser.

Vi kommer nu under sommaren att skicka ut så kallade ”väderloggar”, det vill säga

små digitala väderstationer till observatörerna. De ska sättas upp enligt senare instruktion och sedan skickas in för att tömmas på information och returneras till avsändaren. Mer om detta senare.

2015 är pilotår

2015 är som sagt ett pilotår. Vi provar oss därför fram under året och kommer under hösten/vintern att genomföra 4 samlingar på olika ställen i Sverige, där vi kan diskutera erfarenheterna, bristerna, förändringar, tekniken, resultatet och hur vi ska jobba i framtiden. Observatörerna i Bikalendern kallas senare till dessa möten.

Vi återkommer Kjell Bolmgren, Monica Selling och Lasse Hellander

Bikalendern har fått en halv miljon i bidrag

En halv miljon kronor har Bikalendern fått i bidrag från Postkodlotteriet.

Detta bidrag kommer att användas för att finansiera projektet under pilotåret 2015.

Detta bidrag kommer att användas för att finansiera projektet under pilotåret 2015.

Detta bidrag kommer att användas för att finansiera projektet under pilotåret 2015.

Detta bidrag kommer att användas för att finansiera projektet under pilotåret 2015.

Detta bidrag kommer att användas för att finansiera projektet under pilotåret 2015.

Detta bidrag kommer att användas för att finansiera projektet under pilotåret 2015.

Detta bidrag kommer att användas för att finansiera projektet under pilotåret 2015.

Detta bidrag kommer att användas för att finansiera projektet under pilotåret 2015.

Detta bidrag kommer att användas för att finansiera projektet under pilotåret 2015.

Detta bidrag kommer att användas för att finansiera projektet under pilotåret 2015.

Detta bidrag kommer att användas för att finansiera projektet under pilotåret 2015.

Detta bidrag kommer att användas för att finansiera projektet under pilotåret 2015.

Detta bidrag kommer att användas för att finansiera projektet under pilotåret 2015.

Detta bidrag kommer att användas för att finansiera projektet under pilotåret 2015.

Detta bidrag kommer att användas för att finansiera projektet under pilotåret 2015.

Detta bidrag kommer att användas för att finansiera projektet under pilotåret 2015.

Detta bidrag kommer att användas för att finansiera projektet under pilotåret 2015.

Detta bidrag kommer att användas för att finansiera projektet under pilotåret 2015.

Detta bidrag kommer att användas för att finansiera projektet under pilotåret 2015.

Detta bidrag kommer att användas för att finansiera projektet under pilotåret 2015.

Detta bidrag kommer att användas för att finansiera projektet under pilotåret 2015.

Detta bidrag kommer att användas för att finansiera projektet under pilotåret 2015.

Detta bidrag kommer att användas för att finansiera projektet under pilotåret 2015.

Detta bidrag kommer att användas för att finansiera projektet under pilotåret 2015.

Detta bidrag kommer att användas för att finansiera projektet under pilotåret 2015.

Detta bidrag kommer att användas för att finansiera projektet under pilotåret 2015.

Detta bidrag kommer att användas för att finansiera projektet under pilotåret 2015.

Detta bidrag kommer att användas för att finansiera projektet under pilotåret 2015.

Detta bidrag kommer att användas för att finansiera projektet under pilotåret 2015.

Sommarstängt på Biodlarnas expedition

4 juli – 2 augusti (v 28, 29, 30 och 31) är det stängt på Biodlarnas expedition.

En telefonsvarare kommer att lyssnas av där man kan lämna information gällande akuta ärenden under denna period. Dock kommer inga etikettbeställningar eller beställningar från vår Bibutik att expedieras.

Vi önskar er alla en skön sommar! Expeditionen

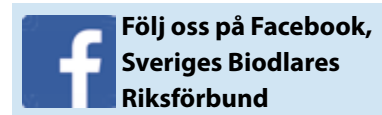
Expeditionen har semesterstängt under fyra veckor.

Foto: Katri Niemi/Flickr

Program för Ligusticagruppen i juli

Söndagen den 12 juli. Föreningsdag. Vi bjuder härmed in föreningar till att besöka vår parningsplats på Visingsö. Tider enligt intresserade föreningars önskemål. Anmälan till: Lars Forsberg senast 7 juli tel. 0390-40464, mobil 073-0517156 eller e-post: lars.forsberg-vo@telia.com

Lördagen den 18 juli. Träff för avelsintresserade. Stugan på Visingsö kl 11. Föredragshållare: Janne Mårtensson. Anmälan till: Lars Forsberg senast 14 juli tel. 0390-40464, mobil 073-0517156 eller e-post: lars.forsberg-vo@telia.com.

Vildbin behöver landskap med mångfald

ANNA AHNÉR

Naturskyddsföreningen arbetar för att öka medvetenheten om att bin är viktiga och att alla kan göra något för att hjälpa till.

Per Bengtson, Naturkyddsföreningen, bygger vildbihotell med Sixten, Axel och Frida Broström. De bor i Åre och ska sätta upp hotellet hemma i trädgården.

Per Bengtson, projektledare och biolog på Naturkyddsföreningen, arbetar bland annat med vildbin.

Varför uppmärksammar Naturkyddsföreningen bin?

– För att bina har en väldigt utsatt situation. Under 1900-talet har 15 arter vildbin försvunnit i Sverige. Nu finns det 285 arter. Av dem är en tredjedel hotade. Det har man sett genom inventeringar. Insektsfaunan minskar. Under de senaste årtiondena har stora förändringar skett i vildbinas livsmiljöer, säger Per Bengtson.

– Det är ingen tvekan om att de vilda binas situation är utomordentligt allvarlig både i Sverige och globalt.

Naturskyddsföreningen arbetar för att uppmärksamma enfalden i odlingslandskapen och få ett mer varierat landskap.

Förvirrande budskap

Budskapen i bidebatten är förvirrande, framför allt för honungsbin.

– Många tror att alla bin håller på att dö ut, men det stämmer lyckligtvis inte. Det finns många problem för tambina i Sverige men biodlarna i Sverige är duktiga på att hantera sjukdomarna. Samtidigt är situationen allvarlig för honungsbin i stora delar av världen. I bland annat Kina och USA finns problem med bidöd men det är inte samma sak i Sverige. Vi

har ett bättre jordbruk. Men för de vilda bina är situationen väldigt allvarlig, säger Per Bengtson.

Vildbihotell

Vildbin behöver landskap med mångfald. Där kan man göra viktiga insatser själv i sin egen trädgård där man kan odla en äng eller hjälpa den med bostadsbristen genom att göra vildbihotell. Vildbin är beroende av hålrum och de är enkla att bygga och brukar kallas vildbihotell.

– Man känner att man själv kan göra något. Pedagogiken är fantastisk, säger Per Bengtson som gärna visar hur det går till att bygga vildbihotell.

Solitära bin håller sig några hundra meter kring boet och pollinerar det som finns i närheten.

Pollineringen är finurligt uppdelad och en del insekter är specialiserade på olika växter. Men det finns också exempel där växter pollineras bäst när flera olika pollinatörer samverkar. Ett sådant exempel är jordgubben.

Jordgubbar som odlas på friland blir bäst när de pollineras av insekter av olika storlek, som kommer åt blommans olika delar.

Jordgubbar på friland behöver till exempel bli pollinerade av humlor, små och stora bin och blomflugor.
Foto: Jfh686/Flickr

Så bygger du ett vildbihotell

Ett vildbihotell kan tillverkas av bambupinnar eller vass som buntas ihop. Om det är mörkt i bambun kan man öppna hålen med en spik. Det går också att ta en träbit och borra hål i. Hålen ska vara cirka 5–6 centimeter djupa och inte gå rakt igenom. Vildbihotellet sätts sedan upp på en solig plats i trädgården. Hotellet ska inte tas in

på vintern. I bona lägger bina några ägg, bäddar och placerar in matpaket till larverna som utvecklas.

Insamlingen Rädda bina finns på: www.naturskyddsforeningen.se/radda-bin. Insamlingen används till jordbruksarbete – för ett jordbrukslandskap med mer biologisk mångfald och för att minska användningen av farliga gifter.

Vi har laddat upp inför säsongen! Du är välkommen med Din förfrågan / order.

Skälderhusjackan - med avtagbar huva - olika modeller - Oliv / Vit / Design.

Månadens vara Juli /
Refraktometer 156G 385:-Sek

Glasburkar i maskinpackade plastpaket
350, 500 samt 700gr.
Pall- samt bulkpriser.

Etiketter,
Vilken sort väljer Du ?
Fler hittar Du i vår katalog.
Tappmaskin -
med eller utan bord ?
Stort eller litet bord ?

Honungsslungare,
2-, 3-, 4-, 6-, 9-, 39-ramars.

Veterinärmedicinerna Apiguard och Apistan är
framtagna för att få en långsiktigt hållbar och
frisk biodling,
Men
Du måste ha en rotation i Din medicinering!

Då minskar riskerna för resistens.
I rotationen bör Apiguard användas två år efter
varandra för att
Effektivt minska resistensriskerna.

Apistan och Apiguard är nu registrerade som veterinärmedicin.
Vi får ej sälja direkt till biodlare utan försäljningen måste ske
via apotek. Dessbättre behöver du inte gå till veterinär och få
recept, utan det går att beställa / köpa direkt på ett apotek. Dock
kan det löna sig att fråga på olika apotek då marknaden är fri för
konkurrens och de olika apoteken sätter sina priser själv.

Skälderhuskupan,
Ln, Hls, Ls & Svea

Har Du vår katalog - 14 ?
Om inte - Ring oss
Flexikupan Ln & Hls

Självvändande slungare,
finns i olika storlekar.

Joel Svenssons Vaxfabrik, Skälderhus, 266 94 Munka-Ljungby

Tel: 0431 - 43 00 55, Fax: 0431 - 43 18 55, Beställ gärna Dina varor i förväg.

Hemsida: www.joelvax.se, E-mail: info@joelvax.se

Semesterstängt: Stängt lördagar i Juli samt v. 30 & 31.

Frakt o exp. avgift tillkommer

Leverantör: Smarta Saker.
www.smartasaker.se Tel. 08-736 09 99.
Pris: 119 kronor för 14 spännen.

Oknutet är bäst

Att snava på skosnörena i bigården är inte roligt. Den här uppfinningen kan eliminera risken. Mojängerna heter Shoeps och är små spännen av silikon. De dras in i hålen på skorna och knäpps till fram. De elastiska små "sladdarna" gör det enkelt att bara dra på skon på foten.

Leverantör: Nelson Garden. www.nelson.se
Tel. 0477-552 99.
Pris: 500 kronor.

Ekologiskt skydd

Ett förkläde behövs när det ska kladdas med honung. Varför inte använda ett med roliga detaljer. Det här säljs av Nelson Garden och är sytt av ekologisk bomull.

Biodlarna har slagit ut

KRISTINA BÄCKSTRÖM

Det blommar i bigårdarna. Sällsynta och fina blommor prunkar. Det är biodlarna som slagit ut i regnbågens alla färger.

Förr kände man igen en biodlare på de vita, säkra kläderna, som en korsning mellan bagare och smittskyddspersonal. Vitt är en klassisk biodlarfärg

som inte retar bina. Samtidigt är den väldigt opraktisk. Varje biodlare som gått till bigården i sin nya, vita dress en varm dag i mars vet precis vad som händer. Bina misstar den vita dressen för en snödriva och dressen blir fräknig av bibajs.

I dag har de vita kläderna fått sällskap av kläder i gult, blått, lila, till och med mönstrat. Lika säkra men mycket gladare.

Biodlingsaffärernas sortiment

kan också utvidgas om man söker efter plagg i trädgårds- och bygghandeln. Målarbyxor, långa plasthandskar, trädgårdskläder, det finns mycket att välja mellan.

Ett råd på vägen – se upp med sotsvarta fält på kläderna för där går gränsen. Med ett par målarbyxor med svarta detaljer i fickorna löper man risk för att insidan på fickan blir full med bigaddar.

Tro mig, jag vet.

Blommiga brallor

Kläder för trädgårdsarbete har blivit skojigare och de mer rejäla byxorna fungerar fint för biodling. De här byxorna har till och med kardborreband i fällan nertill så att byxorna kan göras bisäkra.

Leverantör: Garden Girl.
www.gardengirl.se
Tel. 0120-601 01.
Pris: 749 kronor

Blommiga fingrar

Långa handskar som används för taggiga trädgårdsjobb kan fungera bra för bin också. De här rosenhandskarna är sydda i skinn och har en lång ärmdel i vaxat linne.

Leverantör: Wexthuset. www.wexthuset.se Tel. 08-22 50 80.
Pris: 390 kronor.

Gräddiga färger

Bigårdenoverallen är sydd i bomull. Den har avtagbar hatt med slöja och förstärkta knän. Finns i ljus gul, beige och ljus grön.

Leverantör: Bigården. www.bigarden.se
Tel. 072-202 02 06. Pris: 820 kronor.

Regnbågsjacka

Den kallas för Honey Rustler och är sydd i en blandning av polyester och bomull. Jackan från brittiska Sheriff designades till en början för biodlare i rullstol och är därför extra enkel att ta på och av. Pris: 112 pund utan frakt hos tillverkaren.

Färgrik klassiker

Scheriff-overallen anses av många vara biklädernas Ferrari. Den ses av sömmerskor i företagets engelska fabrik och har nu kommit i en rad nya färger. Huvan har en speciell nätkvalitet som sägs vara extra bra att se genom. Pris: 135 pund utan frakt hos tillverkaren.

Båda ovan från: Leverantör: Sheriff. www.bjsherriff.co.uk. Kläder från Sheriff säljs i Sverige av bland annat Töreboda Biredskap, www.biredskapsfabriken.se Tel. 0506-102 73, LPs biodling, www.lpsbiodling.se Tel. 0533-631 11. Sigtuna Honung, www.sigtunahonung.se Tel. 070-591 42 84.

Nästan osynlig

Smält in i skogsbrynet med kamoufla-gebyxor. De här är fiffiga. Byxbenen har blixtlås så att halva benet kan tas av om man vill ha kortbyxor i värmen. När det är dags att bisäkra sätts byxbenen på plats igen.

Leverantör: Engelbert Strauss. www.engelbert-strauss.se Tel. 040-694 90 01. Pris: 462 kronor.

Leverantör: Joel Svenssons Vaxfabrik. www.joelvax.se Tel. 0431-43 18 55. Pris: Finns i vuxenstorlekar för 350 kronor.

Blommor och bin

Äntligen mönster. Den gamla favoriten Skälderhusjackan har sytts upp i mönstrat tyg med både fjärilar, bin och blommor. Jackan är sydd i 65 procent bomull och 35 procent polyester. Huvan är försedd med dubbelt tyg baktill, för säkerhets skull.

Engelsk lättviktare

Den här overallen är sydd i teflonbehandlad polyester. Det gör den ungefär hälften så tung som dräkter i bomull/polyester. Modellen heter BB101 Lightweight Deluxe Full Suit och finns i fem färger – vitt, cerise, blått, sten och skiffer. Leverantör: Brittiska företaget BB Wear. www.bbwear.co.uk. I Sverige säljs BB Wear bland annat av Freddy Duwe Biredskap, www.freddyduwe.com Tel. 070-510 70 54. Pris: Cirka 108 pund utan frakt hos tillverkaren.

I Bitidningen nummer 11/12 2014 berättade jag om biodling med horisonella topplistikupor. Nu vill jag visa hur man enkelt bygger kupan.

PATRICK SELLMAN

TBH-biodling – enkel och mer på binas villkor

PATRICK SELLMAN

För att få en enkel skildring jag med biodling efter ett stort möte uppmärksam på att det inte bara handlar om 70 rötter. Jag hade nämligen på biodling i tre större skålar och hade prövat att använda Nucka kupa i Sverige, USA kungströsk med glasfibrer och Vagnen och Haffmanskupa. Min utvärdering sammanfattad är att Vagnen kan till byrå. Den var enkla utvärderade och enkla och efter mötet är det tydligt på lite av den någon mening med att fortsätta.

Sådana efter bina blir att man inte ska försöka att göra en skildring som inte är enkel och tydlig. Det är inte en skildring som ska vara svår att förstå och som inte ska vara svår att göra. Det är en skildring som ska vara enkel och tydlig och som ska vara enkel att göra. Det är en skildring som ska vara enkel och tydlig och som ska vara enkel att göra.

Det enkla är att man inte ska försöka att göra en skildring som inte är enkel och tydlig. Det är en skildring som ska vara enkel och tydlig och som ska vara enkel att göra. Det är en skildring som ska vara enkel och tydlig och som ska vara enkel att göra.

Så här bygger du en horisontell topplistikupa

En av de stora fördelarna med horisontella topplistikupor är att de är lätta att tillverka själv med enkla verktyg och relativt lite förkunskaper. Med återvunnet virke går det att få ner utgifterna för kupan till i princip arbetstiden.

I den här artikeln kommer jag att diskutera vissa grundläggande variationer i utformningen beroende på vad man vill uppnå med sin biodling och en instruktion för att bygga en enkel kupa. För lite mer avancerade lösningar som inspektionsfönster, periskopfluster och djupbottnar hänvisar jag till min blogg smabruk.se.

Kupans delar

Kupan består i huvudsak av fem delar, själva träget, taket, avdelningsluckorna, listerna och något att ställa kupan på.

Avdelningsluckorna är de rörliga väggar som används i träget för att begränsa binas tillgång på utrymme. De sluter tätt mot trågsidans väggar och botten för att skapa bitäta utrymmen. Dessa avdelningsluckor bestämmer samtidigt formen

på träget då de är mallar vid sammanfogningen av detta.

Listerna som bina bygger och hänger sina kakor på kan variera i bredd och en del väljer att ha olika mått på lister eller någon form av ribbor mellan listerna för att variera avståndet mellan kakorna, smälare i yngelrum och bredare i honungsförråden. Jag förordar den enkla lösningen att använda en bredd på 34-35 mm som är samma genomsnitt som används i ramkupor.

Den enklaste lösningen för att få upp en stationär kupa från backen är att sätta ben på den men man kan också använda någon form av bänk eller tex betonghållsten. I andra delar av världen är det inte ovanligt att hänga kupor i linor under träd men det faller bort hos oss då snöras som landar på kupan stör eller tom skadar bin och kakor.

Taket kan göras på många olika sätt, vanligast är platta tak med eller utan lutning och ryggåstak. De består som regel av en ram som ligger runt träget och någon form av takbeklädnad. Viktigt att tänka på

här är att taken kan bli varma en solig sommardag. Utrymme med luft under taket och ventilation är viktigt annars kan tom tunga honungskakor rasa ihop.

Träget är det utrymme där bisamhället kommer att befinna sig. Utformningen av det ger bina olika förutsättningar och påverkar skötseln av samhället. Viktigt att tänka på är att inte ha giftiga lim eller färger och används återvunnet virke se till att det inte är tryckimpregnerat. Den sida som är inåt i träget skall helst vara obehandlad. Lämplig tjocklek på virket är 27-28 mm.

Trågets form

Ur binas perspektiv är det framför allt volymen och höjden på deras bostad som styr förutsättningarna. Då bina strävar efter att fylla utrymmet ger större volym större bisamhälle och högre höjd underlättar övervintring och tidig yngelläggning på vårvintern då de kan lägga mer foder över sig.

Ur biodlarens perspektiv och därmed indirekt även binas tillkommer en faktor

Takets konstruktion med förstärkningslisterna på insidan, samt infästning av kedjan. Kupan ovan skiljer sig lite från grundvarianten då den har djupbotten och inspektionsfönster.

och det är lutningen på långsidorna. Det påverkar hanterbarheten av kakorna. En trågform där kakorna blir smalare nedtill ger en tyngdpunkt som ligger närmare listen i överkant och därmed bryts inte kakorna lika lätt vid hantering. En annan fördel är att binas behov av att förstärka tunga kakor genom att bygga fast dem i väggarna minskar.

Som du ser är utformningen en kompromiss mellan olika faktorer, produktivitet, binas behov och hanterbarhet för biodlaren. Utifrån dina syften med biodlingen viktar du dessa faktorer och utformar din kupa. Glöm inte att det är mycket bra för bina om det är lätt för biodlaren att inspektera och hjälpa bina vid behov.

Flustret

En viktig del av tråget är den öppning som bina går ut och in genom, det kallas fluster. Det är framför allt två alternativ som används, mitt på långsidan eller vid gaveln. De har båda sina för och nackdelar. Mitt på lång sidan ger möjlighet att öppna samhället från båda sidor medan

gavelplacering försvårar öppning från den sida där gaveln befinner sig. Yngelrummet, den del där bina förökar sig som oftast är det man vill inspektera för att undersöka om drottningen lägger ägg eller om det misstänks sjukdomar, placerar bina nära flustret. Gavelfluster ger framför allt bina bättre möjlighet att skydda sig från vädrets intrång via flustret. Bättre möjlighet att påverka inomhusklimatet.

Bygginstruktion

Den bygginstruktion som följer är tänkt som en husbehovs och nybörjarkupa där hanterbarhet och trevlighet fått väga tungt i de tidigare nämnda kompromisserna. Det ger kakstorlekar som är relativt små och motsvarar ungefär en Ln ram i en vanlig ramkupa. Innermått på tråget bestäms till 125 mm i botten och 375 mm vid upptill med en bredd av 300 mm på långsidorna. Det ger en vinkel på långsidorna som är knappt 25 grader. Längden på tråget invändigt är i denna instruktion 1500 mm. Det går givetvis att göra kortare med sämre möjligheter och flexi-

bilitet i skötselmetoder som följd. Skall kupan vara stationär så dra inte ner på längden om du har plats. De som bor i kärvare bygder kan överväga om de skall göra kupan lite högre för att ge bina möjlighet att lägga mer honung över sig på kakorna, 350 mm breda långsidor istället för 300 kan vara lämpligt. Är det riktigt hårt klimat så gör dubbelväggar med isolering emellan. Konstruera långsidor med t.ex en 18 mm limträskiva invändigt, en byggplywood utvändigt med 45 mm lister som distanser och isolering emellan.

1. Topplisterna. Såga till ca 45 stycken topplister med måtten 25x35 mm, längden 430 mm. Antingen använder man ströläkt eller också klyver man ut 35 mm breda lister ur 25 mm tjocka bräder med klyvsåg. För att bina skall bygga utmed listerna behövs något som de kan börja med. Enklast är att doppa grillpinnar av trä i bivax och häfta dessa på listerna.

2. Avdelningsluckorna. Tillverka 4 stycken avdelningsluckor som skall utgöra mallar för tillverkning av tråget. Dessa tillverkas lämpligen i 12 mm plywood ➤

Avdelningslucka utgör mall för trågbygget.

Trågsidorna placeras på avdelningsluckorna som ställts parallellt och rätvinkligt.

Foto: Phil Chandler

Därefter limmas och skruvas gavlarna fast.

Foto: Phil Chandler

Benens placering och utformning.

Tak kan göras efter smak, här med fjällpanel. Infällda bilden visar en av distanserna till gångjärnen. Kupan skiljer sig lite från grundvarianten då den har periskopfluster i stället för bara tre borrarå hål.

TBH-instruktionerna fortsätter

► eller tunnare bräder som limmas ihop. Denna skiva limmas och skruvas sedan mitt på en av topplisterna. Tvärsnittet på tråget och därmed måtten på avdelningsluckan är 125 mm i botten, 375 mm i överkant och 300 mm längd på de lutande sidorna. Det ger en höjd på avdelningsluckorna som är 273 mm.

3. Tråget. När avdelningsluckorna är tillverkade är det dags för tråget. Ställ två avdelningsluckor parallellt och i rät vinkel på en plan yta, se bildserie. Luta de båda långsidorna mot avdelningsluckorna och limma och skruva dit gavlarna. Använd minst 60 mm skruv gärna längre. Här är det bra med en vän som hjälper till att hålla långsidorna på plats när gavlarna monteras. Om du vill ha gångjärn på taket vilket jag rekommenderar då det blir rätt tungt. Förskjut gavlarna något så de endast står ut ca 5 mm från långsidan på den sida där gångjärnen skall sitta. Slutligen skruvas bottenbrädan på plats. Limma inte då den kan behöva bytas. Ett alternativ är att sätta fast botten med excenterlås för att lätt kunna lossa den. Nu har du ett färdigt tråg.

4. Benen. Benen tillverkas av reglar med måtten 34x95. Längden styrs av din längd och önskad arbetshöjd men en längd på 800 mm är en bra utgångspunkt för de flesta. Benen sågas med 25 graders vinkel i båda ändar. Ställ tråget på högkant dvs på ena gaveln och rita en linje 50 mm från den övre kanten på gaveln som nu är uppåt. Placera ut benen på gaveln där du vill ha dem men låt överdelen på benen gå längs med den utritade linjen. Det är viktigt att överkanten på benen är parallella med överkanten på gaveln då taket kommer att vila på dem. I sidled är det inte lika viktigt men försök placera benen så brett som möjligt för bästa stabilitet. Ibland stormar det. När du fått benen på önskad plats använder du tvingar för att hålla fast dem medan du borrar hål för vagnsbult. Det blir starkare om du kan hålla isär de båda skruvhålen men inte för nära kanten. När båda benen är på plats vänder du andra gaveln upp och gör på samma sätt.

5. Taket. Ett ryggstak byggs av två gavlar och två långsidor, en taktäckning av fjällpanel, en nocklist och ett par små förstärkningslister på insidan. OBS! Ett

trätak av det här slaget kräver en mycket bra ytbehandling som du kan läsa om på annan plats i artikeln. Börja med att såga till gavlarna. Märk ut mitten på den övre sidan och dessutom 95 mm ovanför underkanten på var sida. Dra en linje mellan märkena och såga ut gaveln. Därefter skruvar du ihop gavlar och långsidor. Låt gaveln skydda ändträt på långsidorna och inte tvärt om när du sätter ihop ramen. Det är viktigt att alla vinklar blir rätvinkliga (90°) då marginalerna är små. Använd gärna ett bord med rätvinkliga hörn som hjälp och placera gavlar och långsidor efter kanterna. Ett hörn i taget. När ramen är klar är det dags för takbeklädnad. Gör en sida i taget. Börja uppifrån och skruva och limma fast en fjällpanel. Lägg inte panelen ända upp utan lämna 5 mm i överkant för att ge utrymme för ventilation i gavelpetsarna. Lägg dit nästa och lima i varje fals på panelen så det blir tätt mot vatten. När sidan är klar vänder du på taket och skruvar fast de små lister som drar ihop panelen och gör den riktigt tät, se bild. Limma och skruva fast nocklisten. Vänd på taket och skruva fast

Kapnota		
Topplister	45 stycken	25x35 lister 430 mm långa samt 45 stycken grillpinnar i trä
Avdelningsluckor	4 stycken	sågas ur 12 mm plywood eller liknande mått se instruktion
Trågsidor	2 stycken	28x300 limträskivor(golvplank eller liknande) 1500 mm långa
Tråggavlar	2 stycken	28x300 limträskiva (golvplank eller liknande) 460 mm långa
Trågbotten*	1 styck	18x200 limträskiva (alternativt 22x195 bräda) 1500 mm lång
Ben	4 stycken	34x95 regel 800 mm långa
Takgavlar*	2 stycken	18x200 limträskiva (22 mm virke går lika bra) 520 mm långa
Taksidor	2 stycken	22x95 bräda 1570 mm långa
Takbeklädnad	6 stycken	22x120 fjällpanel 1700 mm långa
Taknock	1 styck	22x45 lockläkt (gärna profilerad) 1700 mm lång
Förstärkningslister	4 stycken	22x45 lockläkt(eller spillbitar) 220 mm långa
Distanser gångjärn	2 stycken	60x70 12 mm plywood eller motsvarande
Flusterstängare	5 stycken	Champagnekorkar

*Trågbotten och takgavlar görs lämpligen av samma material

gångjärnen invändigt på ena långsidan ca 150 mm från gaveln.

Lägg taket på kupan. Det skall nu villa jämt och fint på benens överkant. Skjut taket bakåt så långt det går, dvs så att gångjärnen kommer så nära långsidan som möjligt. Det kommer att vara en lucka mellan gångjärn och långsida. Du behöver någon form av distans. En bit plywood eller liknande. Skruva och limma fast dessa och skruva sedan fast gångjärnet i distansen. Slutligen monterar du en kedja eller lina som stopp när du öppnar taket, se bild.

6. Fluster. Borra flusterhål. Förslagsvis tre stycken med en diameter på 25 mm. Hålet i mitten placeras 50 mm ovan botten och mitt på långsidan. Därefter ett på vardera sidan, samma höjd med ett avstånd på 80 mm mellan hålen. För avläggare, svärmar och liknande borrar du ett 25 mm hål i vardera gaveln eller på baksidan invid gaveln. Se upp för de långa skruven i gaveln. 25 mm hål kan stängas med champagnekorkar. Motsvarande 25 mm hål kan borrar i en av avdelningsluckorna för enkel öppning vid tex fordring med vakumfodrare utanför avdelningsluckan.

Ytbehandling

För att öka livslängden på din kupa kan du skydda den på olika sätt. Utsatta ställen är benens båda ändar, allt ändträ och kanske mest av allt taket som skyddar resten av kupan. Benen kan skyddas genom att du låter dem stå i en burk med rå linolja något dygn. Vänd på dem så att båda ändar impregneras. Den övre änden av benen kan snedfasas innan olje impregneringen så vatten får möjlighet att rinna av.

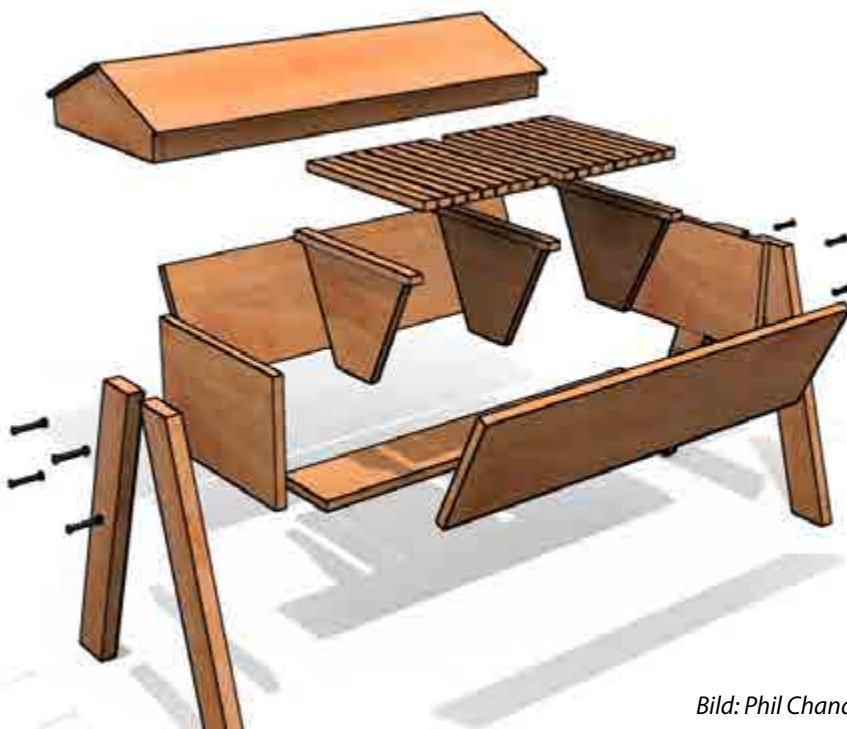

Bild: Phil Chandler

Allt ändträ och taket stryks flödigt upprepade gånger med rå linolja så träet verkligen får möjlighet att suga in oljan och övriga ytor stryks med ett lager. Låt kupan stå något dygn och lägg vid behov på ytterligare lite rå linolja på ändtra där det ser torrt ut.

Värm kokt linolja i vattenbad och smält därefter bivax i oljan. Lämplig proportion för första strykningen är 1 del vax till 20 delar kokt linolja. Framför allt taket men även utsatt ändträ stryks ytterligare med något mer vax i oljan. När oljevaxblandningen svalnar så liknar den en salva. Stryk och försök trycka in den i sprickor i taket vid fogar och skruvhål. När oljan härdar blir det en relativt hållbar yta. Det tar flera dagar för oljan att härda i rumstemperatur. Kupan behandlas inte på

insidan det får bina göra själva med propolis.

Mina äldsta kupor som fått denna behandling är inne på sin åttonde vinter och har inte en spricka. Taken har mörknat och är nästan svarta. Övriga delar av kupan grånar med tiden. Vill du ha färg på kupan så använd linoljefärg som du förtunnar med rå linolja istället för lösningsmedel i första strykningen. Följ tidigare instruktion vad gäller ben och ändträ.

För att förlänga livslängden på benen ytterligare kan du ställa dem på natursten. Betong drar fukt som en svamp och har nästan motsatt effekt. Har du betongsten kan du skruva en fransk träskruv under varje fot så du får distans till stenen. Då får du också en viss möjlighet att justera höjden på varje ben.

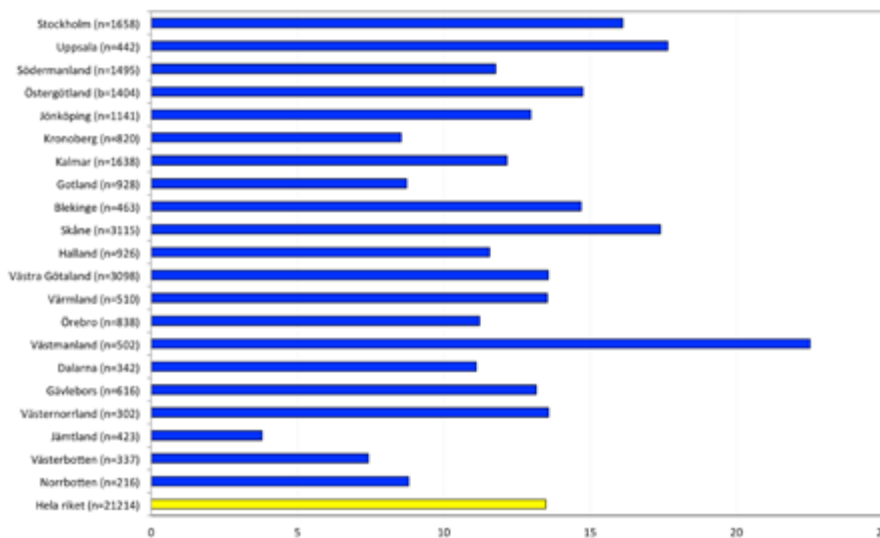
Enkät om övervintringen

Genom den enkät om övervintringen som genomfördes under maj månad kom det in 1 780 svar. Tack så mycket till alla som besvarat frågorna i enkäten. Av de totalt 21 214 samhällen som svaren omfattar gick 2 859 förlorade, 2 204 av dem hade dött och 655 hade problem med drottningen (viselösa eller puckelyngel) som inte gick att åtgärda. Det innebär att de totala vinterförlusterna denna vinter var cirka 13,5 procent. De genomsnittliga förlusterna (det vill säga medelvärdet av förlustprocenten hos varje biodlare som ingått i undersökningen) är 16,7 procent. Förlusterna är således högre än i fjol då övervintringen, med förluster på knappt 10 procent, var bättre än på ett antal år, men de är lägre än de flesta av vintrarna under de senaste 10 åren.

Data kring varroabekämpning har ännu inte bearbetats, men svaren på frågan om missbildade vingar visar att varroa har stor betydelse, vilket inte är särskilt överraskande. De biodlare som svarade att de i en viss eller stor omfattning sett bin med missbildade vingar (247 biodlare med totalt 5 756 samhällen) hade i genomsnitt 26,4 procent förluster. De 1 336 biodlare med totalt 14 201 samhällen, som enligt svaren inte alls såg missbildade bin i fjol, förlorade i genomsnitt endast 14,7 procent.

Även förlusterna i de olika länen tyder på att varroa spelar roll (se figur 1). Kvalstret har ännu inte påvisats i de två länen, Jämtland och Västerbotten, där förlusterna är lägst. I Norrbotten har kvalstret endast påvisats i ett fåtal församlingar. De låga förlusterna i Kronoberg och på Gotland kan bero på att biodlarna där har lång erfarenhet av varroabekämpning. Men varför är det då så höga förluster i Skåne, det länet där varroa påträffades redan 1991? Förmodligen är orsaken utbredd resistens mot tau-fluvalinat som är den aktiva substansen i Apistan. De höga förlusterna i Västmanland har jag för närvarande ingen förklaring till, men kommer att undersöka detta närmare.

Som även resultaten från tidigare års

Figur 1. Vinterförlusterna (i procent) vintern 2014–2015 i varje län och i hela landet. N anger antal samhällen före vintern som ingått i undersökningen.

undersökning visar, spelar mängd vinterfoder roll. De 556 biodlare (med totalt 4 470 invintrade samhällen), som svarat att de gav mindre än 15 kg socker (torrsubstans) hade i genomsnitt 21,0 procent förluster. Motsvarande tal är 14,2 procent för de 1 102 biodlare (15 946 samhällen) som svarat att de gav mer än 15 kg.

Problem med drottningen under säsongen i ett bisamhälle har enligt årets enkät också betydelse. De 148 biodlare (representerande 2 203 samhällen) som angav att de hade fler drottningproblem än normalt förlorade i genomsnitt 27,3 procent av sina samhällen. Detta jämfört med 15,6 procent för de 1 071 biodlare (16 534 samhällen), som på frågan om problem med drottningen svarade att dessa var som normalt eller färre.

Uppskattning av angreppsgrad

Genom nedfallsundersökning kan man få en uppfattning om antal kvalster i ett samhälle: ett kvalster per dag i nedfallet motsvarar i grova drag 120–130 kvalster i samhället. Men hur är relationen mellan kvalster på vuxna bin i ett samhälle med yngel och antal kvalster i samhället? Och hur ser sambandet ut mellan kvalster i nedfallet och kvalster på vuxna bin? Som jag nämnde i förra numret av Bitidningen är det planen att genomföra

en studie kring detta. Skicka ett mejl till mig om du är intresserad av att delta i en sådan studie.

Figur 2. Behandling med myrsyra kan göras genom att sprida myrsyra på en wettexduk som placerats direkt på ramlisterna. Tillför 2 ml 60-procentig myrsyra per ram, dvs. 20 ml vid behandling av samhällen på en låda och 40 ml vid behandling av samhällen på två lådor. Tillför aldrig mer än 40 ml och genomför inte behandling om det är över 25 °C varmt ute. Använd handskar och skyddsglasögon. Foto: Preben Kristiansen.

Vidta åtgärder mot varroa

Undersökning av nedfall kan ge ett hum om hur många kvalster som finns i ett bisamhälle. Om nedfallsundersökning i slutet av juni/början av juli visar på ett genomsnittligt dagligt nedfall på 5 kvalster eller fler måste behandlingsåtgärder vidtas inte senare än i mitten av augusti. Annars finns det stor risk för att vinterbina skadas

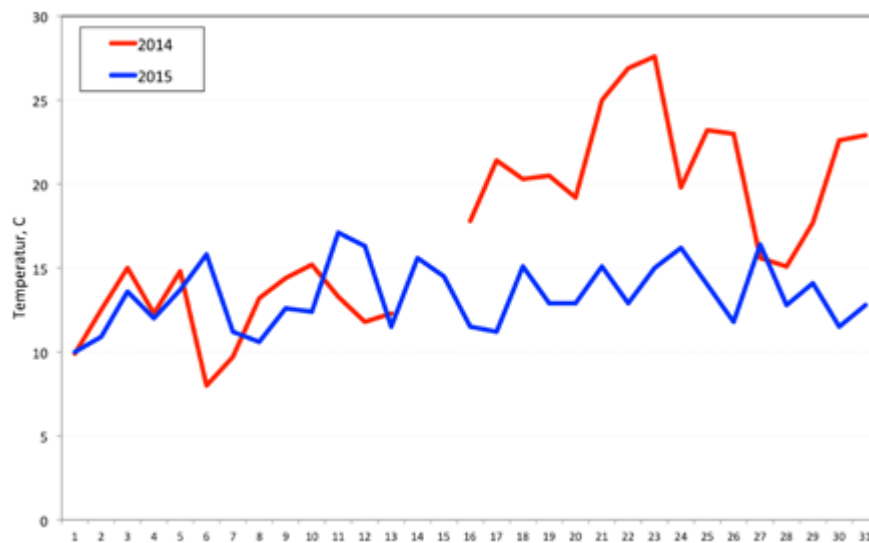
så allvarligt att bisamhället inte överlever fram till nästa säsong.

Behandling kan göras med ett av de två läkemedlen som är registrerade här i Sverige (Apistan eller Apiguard) eller med antingen tymol (tillsatt på annat sätt än via Apiguard) eller myrsyra. Ifall behandling genomförs med Apistan eller Apiguard är det viktigt att följa anvisningarna för preparatet. Tänk även på att kvalstren kan vara resistenta mot den aktiva substansen i Apistan (tau-fluvalinat), så det kan vara en bra idé att testa för resistens innan en eventuell behandling. Beskrivning av resistenstest kan laddas ned från denna länk: www.biodlarna.se/lakemedel.

En kortidsbehandling med myrsyra är det enklaste, snabbaste och billigaste sättet att i augusti minska kvalstermängden i ett samhälle. En fördel med myrsyra är också att den dödar kvalster i de täckta cellerna, vilket ingen annan substans gör. Hur behandlingen kan göras framgår av figur 2. Myrsyra i 60-procentig koncentration kan köpas i de flesta biredskapsaffärer. Vill man själv blanda till lösningen från myrsyra vars koncentration är 85 procent, görs det enkelt genom att hälla 7 dl av den 85-procentiga myrsyran i 3 dl vatten (SIV= syra i vatten). Kom ihåg att alltid använda handskar och skyddsglasögon vid hantering av syror.

Inspärning av drottningen

Ett av problemen för att uppnå en effektiv varroabekämpning i södra Europa är att bisamhällena har yngel året runt. När det finns yngel i ett samhälle blir behandlingen med till exempel oxalsyra inte särskilt effektiv eftersom oxalsyra endast dödar kvalster på de vuxna bina. I Italien har det utvecklats en metod för att få en yngelfri period under säsongen. Drottningen sätts i en bur som placerats på ramens överlist (se figur 3). Buren mäter 5 x 7,5 cm och öppningarna i den har samma storlek som i ett spärrgaller, vilket innebär att arbetsbin kan gå in i buren och sköta om drottningen. I norra Italien görs inspärningen vanligtvis i början av juli och drottningen

Figur 4. Maxtemperaturen i en bigård i Gislavedtrakten under maj månad 2014 respektive 2015. Data från 14 och 15 maj 2014 saknas.

Figur 3. Bur för inspärning av drottning under en 3–4 veckor för att göra ett samhälle yngelfritt så att effektiv behandling med oxalsyra kan genomföras. Information om metoden finns på denna länk www.apimobru.com.

Foto: Preben Kristiansen sitter i buren cirka 25 dagar. Då är samhällena helt yngelfria och behandling genomförs med oxalsyra. Samtidigt släpps drottningen fri, vilket görs genom att öppna en lucka i buren så att hon själv kan gå ur den. I Sverige kan jag tänka mig att metoden skulle kunna tillämpas under samma period som spärrboxmetoden (broschyr om den metoden kan laddas ned från denna länk: www.biodlarna.se/varroa). Om inspärning av drottningen under drygt tre veckor fungerar lika väl här som i Italien

kan jag dock inte säga. Men jag tycker det vore intressant att testa den. Jag har ett antal burar, så hör gärna av dig om du är intresserad.

Hög foderförbrukning

Maj månad var blöt och solfattig, och temperaturavvikelsen var under det normala i stora delar av landet. Detta ledde till större foderförbrukning än normalt i många bisamhällen och under andra halvan av maj kom det in rapporter från flera håll om att många bisamhällen höll på att svälta ihjäl. Figur 4 visar maxtemperaturen under maj månad 2014 respektive 2015 i en bigård i Gislavedstrakten där det finns en kupvåg under en av kuporna. Viktminskningen av kupan (till följd av bisamhällets foderförbrukning) var knappt ett kg under maj månad 2014, i maj i år var den drygt 6 kg. Länk till data från kupvägar i Sverige, Danmark, Norge och Lettland är följande: biavl.volatus.de/bsm0/BSM.html#language=sv_SE

Rädda vinterbina – förebygg förluster!

- Slutskatta när draget är slut för säsongen – och stimulera vid behov till yngelsättning genom drivfodring.
- Bekämpa varroa i tid – säkra friska vinterbin.

- Ge tillräckligt med vinterfoder.
- Invintra endast välfungerande starka samhällen – minst hälften av ramarna i lådan/lådorna, som samhället ska övervintras i, ska i början av augusti innehålla yngel.

Bina producerar hälften så mycket honung som förut

CARIN EMENIUS

Biodlaren Miriam Bodeant i Uruguay har fått sin honungsproduktion kraftigt nedsatt genom kemiska bekämpningsmedel i sojaproduktionen bredvid hennes gård.

Miriam Bodeant bor i Colonia Juncal utanför Guichón i nordöstra Uruguay och har tillsammans med sin make haft biodling sedan 1998.

– Vi ville göra allt från grunden – snickra bikupor, fixa blommorna, bidrottningen, berättar hon.

Miriam har också utbildning inom journalistik, något som hon fått ta upp igen när honungsproduktionen gått ner. Kanske är det också därför som hon vågar tala ut om vad som hänt.

– Andra lantbrukare i området som påverkats är rädda för att prata med oss. De är rädda att förlora sitt land och sina rättigheter. När den ekonomiska krisen kom 2008 började sojaodlingarna i området, säger Miriam.

Sojaodlingarna gav snabbare och högre vinst. Mark såldes till stora företag, ofta utländska. Monokulturellt skogsbruk såg upp vattnet.

Prover togs

1999 bildades en särskild kommission i Uruguay för just biodling. Miriam berättar att de tillsammans med departementet för boskap, lantbruk och fiske samt nationella institutet för jordbruksforskning och Uruguays biodlingssambälle gick ihop och började undersöka vad som faktiskt pågick med bina.

Det kom en person och hämtade in prover både hos Miriam samt hos hennes granne för att ta med till statligt labb och undersöka. Ett dokument skickades sedan hem till henne med stämpel och underskrift om att det faktiskt var påverkat av miljögifter från lantbruk som också påverkade andningen. Därefter blev det tyst. Telefonsamtal till myndigheterna ledde ingenvart då det sades att

Bikupor på landsbygden i Uruguay.

Foto: Åsa Thorén

sådana provtagningar och analyser inte gjordes. Men pappret existerade. Det argentinska företaget som odlade sojafälten granne med Miriam, påstod att de gett ersättning till staten. Men myndigheterna nekade till att de fått några pengar.

Miriam deltog på en konferens i Guichón i december 2014. Hon planerar att gå vidare till FAO (Food and Agricultural Organization, United Nations på svenska FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation) med sin historia.

Allt hände väldigt snabbt. Redan 2005 började problemen och 2008 syntes tydliga skillnader i att bisamhällena minskade, bina blev svagare och levde kortare liv. Det innebar att honungsproduktionen kraftigt försämrades och på tio år från 2005 till 2015 hade en bikupas årliga produktion gått ner till mer än hälften, från minst 50–100 kg per år till mindre än 20 kg.

Minskade inkomster

Tidigare hade Miriam 500 bikupor, men i dag med den nedsatta funktionen så kan hon inte ha mer än 300. Kostnaderna ökade för att hålla i gång biodling, men inkomsterna minskade. Om det förut fanns 50 tunnor honung per år som vardera gav 800 amerikanska dollar, så gav det årligen 40 000 amerikanska dollar. Men med max 25 tunnor honung per år ger det i dag knappt 20 000 dollar. Med underhåll av

Biodlare Miriam Bodeant bor i nordöstra Uruguay.

Foto: Klara Svensson

biodling samt hushåll, går familjen på plus minus noll. Både Miriam och hennes man var tvungna att ta extrajobb för att kunna försörja sig. Miriam gick tillbaka till journalistiken och hennes man började arbeta natt som vakt. Vare sig det är en människa, djur eller växt som andas in röken av de giftiga bekämpningsmedlen, så mår de dåligt. Människor får andningssvårigheter och bina minskar sin produktion.

Miriam är med i ett honungscooperativ som hjälper henne att sälja honungen samt att föra rösten om vad som hänt vidare. Det är många som blivit drabbade på samma vis och tillsammans jobbar de för att försvara småföretagen och deras bin.

Carin Emenius har studerat Global Rättvisa vid Nordens Folkhögskola Biskops Arnö. I samarbete med organisationen FramtidsJorden åkte 12 studenter till olika organisationer i Indien, Uruguay och Ecuador.

Foton: Lotta Fabricius Kristiansen

Biodlarnas fototävling:

Månadens bild med årstidstema

Sommaren är här, så leta fram din bästa bild som passar till temat "Bin, biodling och sommar" och skicka in den till oss. De bilder som lämnar störst avtryck väljs ut och publiceras i Bitidningen.

Under säsongen 2015–2016 genomför Biodlarna en fototävling kring bin och biodling. Fyra årstidsteman kommer att utlysas och vi börjar med *sommaren*. Samtliga inskickade bidrag kommer att publiceras på www.biodlarna.se. I oktobernumret av Bitidningen publiceras de första "sommARBilderna". Tre vinnare utses för varje tema. Förstapristagaren får ett presentkort i Bibutiken motsvarande ett värde av 500 kronor. Andra- och tredjepristagarna får presentkort på 150 kronor.

Du deltar genom att skicka in din bild/bilder till lotta.fabricius-kristiansen@biodlarna.se. Skicka bilden i full upplösning, och berätta gärna historien bakom

bilden. Sista dag för att delta med bilder på sommar temat är den 31 augusti 2015.

För höst temat gäller sista dag för deltagande den 30 november 2015. För vinter temat gäller den 29 februari 2016. För vår temat gäller den 31 maj 2016.

Regler för inskickade bilder till tävlingen:

1. Du ska själv ha tagit bilden (ange tydligt ditt namn och kontaktuppgifter).
2. Bildens storlek ska vara minst 0,5 MB och max 10 MB.
3. Den ska vara minst 900x600 pixlar eller 600x900 pixlar.

4. Bilder i fototävlingarna ska vara av typen JPG eller PNG.

5. Sveriges Biodlares Riksförbund har rätt att använda de inskickade bilderna mot att ange fotografens namn in till bilden.

Tävlingskommittén består av Lotta Fabricius Kristiansen, Monica Selling, Marita Delvert och Anna Ahnér.

”I Högsbyföreningen händer det alltid något.”
Så uttryckte sig Alastair Creelman, före detta
ledamot i styrelsen för Södra Kalmar Biodlar-
distrikt, vid ett besök i Högsby sommaren 2014.
Ja, det stämmer.

VEINE JERNEMALM / ORDFÖRANDE I HÖGSBYORTENS BF

Högsbyföreningen har alltid

Vår förening är mycket aktiv och har hela tiden nya saker på gång. Det visar sig också i medlemsstatistiken. Medlemsantalet har mer än fördubblats under de senaste 20 åren och börjar nu närma sig ett 60-tal medlemmar, trots att Högsby är en liten landsortskommun i mellersta delen av Kalmar län.

Leaderprojekt

Under 2012–2013 genomförde föreningen ett Leaderprojekt, ”Biutveckling i Högsby kommun”, med en budget på 210 000 kr. För dessa pengar renoverades ett gammalt skolkök, som också utrustades med slungor, honungslossare (Sjölis), silcentrifug med mera.

En informationsbigård anlades, vars främsta syfte är att informera den intresserade allmänheten om bin, biodling, honung och pollinering. Den är placerad vid Staby Gårdshotell, Högsby, som har många gäster. Informationsbigården syns också från väg 34.

Förrådet, vid vår föreningsbigård, byggdes ut. En drottningodlingskupa tillverkades. Lundaforskarna Alejandra Vasques och Tobias Olofsson bjöds in för, att berätta om sina forskningsresultat angående

de mjölksyre bakterier i honung. Över 90 personer lyssnade på föreläsningen. I projektet ingick också att skaffa en ny hemsida samt anslagstavlor. Nästan hälften av medlemmarna har helt frivilligt hjälpt till att genomföra projektet.

Under 2014 renoverade medlemmarna ett rum på Staby Gårdshotell. Detta ligger i direkt anslutning till honungshanteringsrummet och används flitigt till styrelsemöten, studiecirkel och fikarum.

Binas stora nytta som pollinerare och föreningsmedlemmarnas intresse för att utveckla och sprida kunskaper om biodling gjorde att föreningen år 2012 fick Högsby kommuns Miljöstipendium.

Styrelsen ger varje år ut ett medlemsblad på sex A4-sidor, för att sprida kunskap om föreningen och dess verksamhet.

Föreningsbigården

Våren 2014 arrangerade föreningen en kombinerad Mat- och bemarknad med ett 20-tal utställare, som sålde sina lokalt producerade varor. Mat- och bemarknaden besöktes av cirka 400 personer.

I maj 2014 gjordes en bussresa till Gränna och Visingsö.

Varje år ordnas en medlemsfest, till

vilken det bjuds in en intressant föreläsare. I februari 2015 deltog 50 personer, och föreläsare var hjärtläkaren och professorn Joep Perk och hans fru Christine. Paret Perk föreläste om biodling i Zambia.

Föreningen har också, sedan länge, en föreningsbigård med sju bisamhällen. Här odlas årligen cirka 200 drottningceller. Ett stort antal drottningar paras också på plats. Efterfrågan på drottningceller och parade drottningar bland medlemmarna är mycket stor, inte minst därför att drottningarna ger mycket snälla, svärmtröga och dragvilliga bisamhällen. Vi får ofta förfrågningar från andra föreningar, som vill köpa drottningar.

I föreningsbigården finns ett lager med förbrukningsvaror, såsom honungsglas, kartonger, vaxmellanväggar, oxalsyra, myrsyra, sprutor, honungsspänn med mera. Medlemmarna tar själva vad de behöver och betalar sedan till föreningens bankgirokonton. Varje torsdags kväll under sommaren samlas ett 20-tal medlemmar i föreningsbigården på Storgatan 64, Högsby. Vid dessa tillfällen går bisamhällena igenom och nödvändiga åtgärder för drottningodlingen genomförs. Alla hjälps åt. Kvällen avslutas alltid med kaffe

Hönungshanteringsrummet invigs av kommunalrådet i Högsby kommun Ingemar Svanström inför 35 personer. Till höger om honom syn distriktsordföranden i Södra Kalmar Biodlardistrikt Åke Sandqvist.

Full fart vid tillbyggnaden av förrådet vid föreningsbigården.

många nya saker på gång

Ann-Marie Hagelin tar sig en titt i informationskupan. Ann-Marie ansvarar för föreningens hemsida.

och trevliga samtal. Besökande är mycket välkomna. I bigården körs cirklar i praktisk biodling.

Besök från andra föreningar

Föreningens största tillgång är medlemmarna. De flesta har en specifik uppgift, som man sköter på allra bästa sätt. Sammanhållningen i föreningen är god. Det

är därför lätt att vara ordförande i denna förening.

Föreningen tar årligen emot 2–3 besök från andra föreningar och distrikt, i vår föreningsbigård. Vi uppskattar att dela med oss av våra erfarenheter och berättar gärna om vår verksamhet. Alla våra besökande bjuder vi på kaffe med dopp.

Tillbyggnaden nästan färdig.

Titta gärna in på vår hemsida www.högsbybiodlarna.se. Den uppdateras kontinuerligt och besöks dagligen av 10–15 personer.

För att avsluta med ytterligare ett citat. Detta från före förbundsordförande Åke Sandqvist: ”Högsbyföreningen är en av de mest aktiva och välorganiserade biodlarföreningar i landet.”

Pionjärer hyllades vid Ligusticagruppens möte

24 Ligusticavänner droppade in under den timma som var avsatt till kaffe och mingel innan mötet i mars började.

Dagens huvudattraktion var, förutom föredragshållaren Åke Fredriksson från Linköping, de tre pionjärerna Åke Flood, Borlänge, Stig Engberger, Örebro och Gösta Svensson, Lönneberga. Stig Andersson från Grästorp tillhör också den skaran men han hade tyvärr inte möjlighet att närvara.

En tyst minut hölls till minne av Mats Persson från Skene som tyvärr hade avlidit sedan gruppen senast var samlad. Mats Persson var mycket duktig på avel och odlade fram otaliga mycket fina drottningar som väldigt många biodlare hade förmånen att förse sina bigårdar med. En del av hans avelslinjer lever fortfarande kvar trots att det är några år sedan han slutade vara aktiv på grund av ohälsa.

Berättade om avel

Åke Fredriksson från Linköping berättade om sig själv och sitt biodlarskap genom åren, sitt avelsarbete som drottningodlare med specialitet att klämma bra drönare på sperma som han sedan genom medhjälpare får på plats hos drottningarna.

Fredriksson berättade ingående om drottningodlingens historia och då främst

Stig Engberger, Åke Flood och Gösta Svensson fick hedersnälen.

om Ligusticabiets intåg i vårt land. Om de parningsstationer till exempel på Hallands Väderö och på Hov i Östergötland där ett antal avelslinjer med bra anlag framtagits från gula drottningar importerade från Italien och USA.

Visingsö är också en mycket viktig plats för Ligusticabiet och har under de senaste åren blivit en centralpunkt för Ligusticagruppen.

En rasparningsplats finns sedan den 6 juni 2008 invid Persgården, på öns södra del, där numera föreningens stuga med utbildningslokal är belägen.

De bin vi har i dag och som är av Ligusticastam är resultatet av ett noggrant, enträget urval och avelsarbete, för att få fram ett bi som är vänligt, dragvilligt, svärmtrogt och kakfast. Alltså ett bi som är trevligt och behagligt att arbeta med och som man kan ha i en villaträdgård utan att

grannar och förbipasserande blir anfallna.

Några av de enträgna och målmedvetna pionjärer som arbetat hårt för att åstadkomma Ligusticabiet som det är i dag fanns bland oss i Huskvarna under dagen. Ett stort antal är tyvärr inte längre i livet. De tre personer som fanns med under dagen var Åke Flood, Borlänge, Stig Engberger, Örebro och Gösta Svensson, Lönneberga. Stig Andersson från Grästorp tillhör samma celebra sällskap men han kunde tyvärr inte komma denna gång. Dessa fyra hedersmän inom Ligusticagodlingen tilldelades under dagen vårt nya, helt unika, hederstecken i guldöverdraget silver designat av juveleraren Robin Linnér från Huskvarna. Stig Andersson kommer att bli dekorerad med sin nål då han kommer till någon av våra samlingar på Visingsö under sommaren.

Pionjärerna berättade

De tre närvarande pionjärerna berättade och intervjuades av ordföranden var och en om sin verksamhet inom biodling, drottningodling, insemination och avel. Det framgick allt tydligare av deras berättelser hur stora deras insatser varit under åren. Med olika drottningar, drönare, och avelslinjer. De iakttagelser de gjort och dragit nytta av har under åren fört aveln inom Ligusticabiodlingen framåt.

PO Wagnsgård
Ligusticagruppen

Maja Lindblad 13 år berättar om sin prao i farfars bigård.

Maja hade prao i farfars bigård

Hej! Jag fick göra min prao i farfars bigård i Onsala.

Vi förberedde för drottningodling. I en plastkassett läste vi in en drottning, som hade en röd prick bakom huvudet. Efter ett dygn släppte vi ut drottningen ur buren där hon lagt ägg.

En dag flyttade vi upp ramar en våning upp i kupan. Farfar kallade det yngeluppflyttning.

En dag när det regnade spikade vi ramar som hette Svea. Svea fick stältråd och vaxkakor. Vi fixade också halva Svea.

Jag fick lära mig mycket om bin och hur man sköter dem.

Hälsningar Maja Lindblad 13 år,
Nygårdsskolan i Billdal

Distrikt

Grann-distrikt är välkomna

Jönköpingsdistriktet Lör 8 augusti blir det *Biodlardag* i sensommartid kl 10–13 i Kvarnarp, Eksjö. Södra Vedbos föreningsbigård. Bihälsokonsulent Preben Kristiansen och Lotta F Kristiansen deltar. Samling kl 10 med fika. Ex på stationer: Honungsbehandling, vinterfodra på olika sätt, vilka samhällen duger att invintra, prata med Preben, Lotta visar det nya utbildningsmaterialet. Försäljning från grillen. Lör 15 aug *Information och demonstration av inseminering*. SV:s lokaler Gislaved med Olle Andersson. Samling kl 10. Anmälan senast 8 aug till Olle 073 391 4057 eller ollebiodlare@telia.com

Jönköpingsdistriktet ordnar en *tävling om lämnas godaste honung*. Lämnas en burk till någon i distriktsstyrelsen senast den 1 september – du måste ha minst en låda kvar av samma honung hemma. Passa på att lämna din tävlingsburk i Eksjö den 8 augusti.

Norrbottnens distrikt. *Sommarmöte* i Kalix lördag 25 juli kl 11. Kalix bf:s bigård och Vassholmen. Föredrag. Mat. Anmälan för mat och eventuell matallergi senast 15 juli till Allan Karlsson, hansallan4@hotmail.com, 070-1303034, 0922-61983, eller till Carina Boberg, karina.boberg@telia.com, 070-7775246.

Skånedistriktet Sön 26 juli kl 10 arrangerar Skånedistriktet tillsammans med Ringsjöorten *En praktisk varroa dag* i Fulltofta strövmråde. (Ligger ca 1 km öster om riksväg 13 mellan Hörby och Höör). Där vi har möjlighet att använda bisamhälle, praktiska övningar av varroa kontroll med florsocker och metoden med spolarvätska kommer att ske. Vi kommer även att föreläsa metoder för myrsyra och oxalsyra. Strövmrådet gör det möjligt för övriga familje medlemmar kan åka med och för de yngre finns en gångbro uppe bland trädkronorna. OBS glöm inte att ta med slöja. Medtag egen fika korg. Distriktet tillhanda håller grillkol. Ingen föransmälan. Välkomna

Skånes Distrikt *Skånska honungsmästerskapet (SKM)* äger rum på Sofiero i samband med stora Trädgårdsfesten 28–30 aug. Deltagarna lämnar in två burkar honung i 700 gr glasburk från samma slungning ej med etikett, de bifogas i kuvert. Drottning utlottas på inlämnade honungsburkar. Även ett "Gourmetpris" utses. Anmälan till Ingrid Bondeson. Mörarp tel. 042-321285 eller 0739-775253, i.b.b@telia.com, eller till övriga i distriktsstyrelsen senast 16 augusti. Bedömning sker efter SBR:s reglemente. Deltagarna erhåller honungsbedömningskort, med rätt till att beställa "SBR-etiketten" om det kombineras med försäkran om genomförd bihusesyn. Bedömning sker inför publik lö. 29 aug kl 13-16.30. Prisutdelning sö 30 aug. Välkomna att deltaga.

Östgötadistriktet. *Fortbildningskurs i biodling* flyttad till 22 aug. I sam. m SV. Olika moment tas upp, t.ex. avläggarbildning, invintring och bisjukdomar. Start m kaffe kl 9–15 på Järngården, Vretaskolan, 15.

Pris 100 kr. Fika ingår. Lunch inhandlas för egna pengar på uteservering. Anm senast 16 aug. till Pentti Mäkilä. propam48@hotmail.com, 011-141904, 070-3573209. Meddela specialkost el allergi. Begränsat antal platser.

Föreningar

Grannföreningar är välkomna

Dalslands södra Bf 4 juli *Jordgubbens dag*, Årberg. 11 juli kl 10-13 Torghandel med tema biodling i Brälanda.

19 juli *Öppen trädgård* i Brälanda och Högsäter.

5 aug kl 18 *Bigårdsbesök* och fika på Evenstorps Gård.

29 aug *Harvens dag* i Färgelanda.

Träffar i föreningsbigården tisdagar jämn vecka från kl 18.

Hela programmet på: www.skaffabi.nu

Finspångsortens Bf Torsdag 9 juli kl 18

Bigårdsträff hos Carl-Olof Carlsson, Karsvik, Hällestad. Samäkning från parkeringen vid Majelden 17.30

Torsdag 30 juli kl 18 *Bigårdsträff* hos Sven-Erik Westman, Köpma. Samäkning från parkeringen vid Majelden 17.30

Torsdagen den 20 augusti kl 18 *Bigårdsträff* hos Nils-Olof Karlsson, Käslinge, Vånga Samäkning från Majelden kl. 17.30.

Gäsene-Herrljunga Bf Föreningsbigården BjörkeKuppan 13 augusti, "invintring".

22 augusti "loppis".

Alla övriga torsd kl 18 *Bigårdsträff* vid Björke-Kuppan.

Göteborgs Bf 20 augusti kl 19

Program: Biväxter

Plats: Gunnise gamla skola

Hälleberga Bf Pålavikmötet i Gullaskrubb folkets hus den 9 augusti kl 12 föreläsare Erik Olsson om *drottningens betydelse i biodlingen*. Kaffe-lotterier bla. Ljusabergskupa. Mm.

Sollentuna Bf Aug tisd 25/8 kl 19

Fridshyddväg 17 *Höstarbeten*.

Sotenäs Bf Torsdagar, jämna veckor kl 17.30

träffas vi i föreningsbigården i Tossene.

Torsdagen den 16 aug. *Grillafton* på Bohus-Malmön, samling hos Ingemar kl 17.15, färjan avgår kl 17.40.

Sundbybergs och Spångaortens Bf

Veckoträffar i föreningsbigården, Eggeby gård, varje onsdag kl 18, t o m 23 september. Varje möte inleds med en 15 minuters frågestund för nybörjare. www.sundbybergsbf.se

Södra Vätterbygdens bf inbjuder till *Brunstorpsträffar*. Föreningsbigården hålls öppen varje onsdag under tiden juni-juli kl. 17 - 19. Här får du möjlighet att träffa den bigårdsansvarige och någon från styrelsen.

Ett bra tillfälle att utbyta idéer och kunskaper. Vid träffarna finns fika till självkostnadspris. Ett bra tillfälle för dig som är "nybörjare" att träffa erfarna biodlare!

Pga amerikansk yngelröta kan man inte ta larver eller placera ut parningskassetter i bigården. OBS! Slungrummet är stängt hela 2015.

Grillafton onsdagen 12 augusti kl. 17.30 vid vår bigård i Brunstorp. Tag med det du vill grilla. Föreningen bjuder på dryck till maten. Tipspromenad anordnas med fina vinster! Ta med familjen och goda vänner!

Tidaholms Bf *Måndagsträffar* varje måndag kl. 18 i förenings bigård på Atollen. Vi pratar om biodling och fikar tillsammans.

Sö 5 juli *Sommarmöte* hos Ellinor.

Tomelillaortens Bf 2 juli 19 *Livsmedelslagstiftningen* mm, Bo Herou.

16 juli 19 *Varroa*, Ise (Elisabeth Wentzel Hovmöller)

30 juli 19 *Varroa*, Johan Wallin

13 aug 19 *Invintring*, Peter Callander

Nytt för i år: *Öppen kupa* var torsdagskväll kl 18 (om vädret tillåter). Detta är speciellt avsett för våra nybörjare. Vi undersöker binas mystiska värld med kunnig ciceron.

Var kväll serveras fika för 25 kr, korv kostar 10 kr och läsk säljs för 10 kr.

Uddevallanejdens Bf hälsar dej välkommen till sammarens program. *Parningsplatsen*

Mollön är nu öppen och vi samlas varje onsdag kl 18 – 20. Se övrig information på uddevallabiodlare.webs.com

Varaortens Bf 6 augusti *Diskussionskväll* tema invintring. Glassgården Håle kl 18.30.

Kaffe finns att köpa eller medtages.

Västra Frölunda Bf *Medlemsmöte* tisdagen den 4 augusti plats Sjöbergen klockan 18.

Medlemsmöte torsdagen den 20 augusti plats Sjöbergen klockan 18.

Välkomna Styrelsen.

Örebro Bf *Arbetsmöten och passning*

onsdagar kl 17-19 i föreningsbigården (4 km väster om Örebro). Reservation för uppehåll under juli. Kontaktpersoner: Pasaga Ramic, 019-126799, Hans-Olov Andersson, 019-252108.

Östra Sörmlands Bf *Sommarmöte* onsdag 15 juli klockslag och plats meddelas senare.

Se www.ostrasormlandsbiodlare.se.

Östra Sörmlands Bf *Medlemsmöte* onsdag 26 augusti kl 19 på Solberga gård. Se www.ostrasormlandsbiodlare.se.

Vi minns

Jan-Ove Ardebring

Kjell Andersson

Tjörns Bf

Sture Elversson

Bollnäs Bf

Helge Ingebrand

Dalslands södra Bf

Säljes material mm

Locketiketter. Flera sorter, enkelt att beställa, snabb leverans. www.honungssigillet.se

Biredskap Freddy Duwe, Vårsta Malmtorpsv. 19, 14771 Grödinge 070-5107054, info@freddyduwe.com
Öppettider se www.freddyduwe.com

Bi&Biodlingstillbehör
Smedgatan 1, Svedala.
Östra Industriområdet (vid Moltex)
Öppet: April-September
Måndag 15-18. Lördag 9.30-11.30
Övriga tider efter överenskommelse
Tel 040-160032, 040-162080,
0708-955030, 0708-955025.
Återförsäljare för Joel Svensson.
Samma priser som i katalogen.

Biredskap, Järbo Biodlarservice.
Besök vår webbshop eller vår butik och se vad vi har att erbjuda. Tel.0290 70277. www.jarbobiodlarservice.se
info@jarbobiodlarservice.se

Nya motordrivna rostfria 4-ramars honungsslungor 4900:-. 12V - drivs av batteri med laddare eller adapter (ingår ej). Korgarna är 400 * 310 mm så en LN går dit enkelt. Slungan kan köras i båda riktningarna. Steglös hastighet - kan justeras under gång. ca 100 - 250 r/m. Inställbar tid upp till 5 min. Garanti 12 månader. Bild finns på www.argsomettbi.se
bjorn.gagner@gmail.com
070 3293262 alt Jonny 073 5233130

Bipaviljong till salu
på hjul för 7 samhälle
0157-44130

Bisamhällen

Buckfast avläggare på 10 ram. LN och bidrottningar säljes 0703194495 i Småland

Carnica-samhällen på Langstroth, 3/4 - langstroth och dadant. Stockholm/Bro. 073-9990579

Avläggare Buckfast med årsdrottning levereras i mitten av juni. 070-733 44 12, Enköping.

Svea och LN. Drottningar 2014. 035-64037 (Halmstadsområdet)

Avläggare Carnica på LN rammar med årets drottning Norrtälje 072-308 88 51.

Bidrottningar

Buckfastdrottningar friparade och öparade. Tore Forsman 044-81807, 0706-214277

Elgondrottningar
Leif Strömberg 0581-13774
leif.biodlare@telia.com

Bidrott, gula Ita. Odl ef. stationsparade Dr. Inseminerade i mån av tillgång. K-H Lindqvist 070-6690809

Buckfastdrottningar
Hanöparade, friparade och öparade. Jan Eklund Kristianstad 0703542817

Bidrott, gula, ita.
Odl efter renp sedan -62
Arne Håkansson 073-8058872

Buckf. DR. KDK arv.
Hanö. 600kr. FP. 400kr
Barbro-Ingemar Widen 070-9275171

Annonsera på hemsidan

Skicka ett original som har storleken 500x200 pixlar i GIF eller JPG-format med din beställning till anna.ahner@biodlarna.se.

Bisamhällen säljes

Anatoliska bergsbin x Buckfast.
Glimma bigårdar.
Berit och Curt Janzon, 044-42828,
076-1135516.

Honung köpes! Vi hämtar grovsilad honung hos Dig, lånar ut tunnor och palltankar. Snabb betalning - bästa marknadspris. Krav, ljung och skogs betalas extra.
Mats Karlsson 070-2094950
Göran Sundström 070-5664268

Vi tar vårt fulla ansvar för svensk honung!

Vi vill satsa på ekologisk honung!

- Vi köper gärna ekologisk honung då efterfrågan är stor från marknaden

- Erbjuder fördelaktiga trygghetsavtal
- Fortsatt bra ersättningsvillkor

- Stark ekonomisk grund
- Sprider kunskap via Honungsskolan
- Vi köper din honung året runt
- Depåträffar med intressanta föredragshållare
- Satsning på kampanjen "Svenska bin"

Kontakta oss redan idag!

Helena Linder, 0735-233 103
helena.linder@lindahls-handel.se
www.svenskabiprodukter.se

Magnus Spångberg, 0735-233 104
lagret@svensk-honungsforadling.se

— Svensk
Honungsförädling

— Svenska —
Biprodukter

Flytande vinterfoder för bin från Belgosuc ligger nära honungens egen sammansättning av sockerarter och ger bina en optimal matsmältning. Har sedan många år sålts framgångsrikt i Europa.

Välj dunk 14kg, hink 14kg, pallcontainer (som du får behålla) 1000/1300kg eller bulkbil.

Dessa produkter finns även som EU-ekologiska.

Prova foderdeg 1 eller 2,5kg som drivfodring efter slutsättning.

Beställningsdatum:	26/6	10/7	24/7	7/8
Leveransdatum:	11-12/7	25-25/7	8-9/8	22-23/8

Bra fraktpriser – Öppet för avhämtning i Oskarström ovanstående helger.

Lustgårdens Biodling, Christer Ledel, tel 035 175590.

www.lustgarden.biz

FÖRBUNDEXPEDITIONEN

Borgmästaregatan 26, 59634 Skänninge
Tel: 0142-482000

Förbundssekreterare

Jonas Eriksson, 0142-482001
E-post: jonas.eriksson@bioblarna.se

Förbundsadministratör

Maj-Britt Järnvall, 0142-482002
E-post: maj-britt.jarvall@bioblarna.se

Ekonomiansvarig

Anette Irebro, 0142-482003
E-post: anette.irebro@bioblarna.se

Bankgiro: 512-7113 (medlemsavgifter).
Bankgiro: 413-6149 (övriga betalningar).
Plusgiro: 86 85-0 (övriga betalningar).

Öppet: må-to: 08.00-16.00, fre: 08.00-14.00.
Lunchstängt 12.00 - 13.00.

BIHÅLSOKONSULENT

Preben Kristiansen. Tel 0142-482007.
E-post: preben.kristiansen@bioblarna.se

UTVECKLINGSKONSULENT

Peder Lilja

VIKARIERANDE UTVECKLINGSKONSULENT

Lotta Fabricius-Kristiansen. Tel 0142-482004.
lotta.fabricius-kristiansen@bioblarna.se

REDAKTÖR

Anna Ahnér – anna.ahner@bioblarna.se
Storgatan 41 G, 69632 Askersund
0142-482006

Prenumeration på BITIDNINGEN
Tidningen är en medlemsförmån för medlem-
mar i Biodlarna. Du kan också prenumerera
separat på Bitidningen. Du betalar då 500 kr för
ett helår (inom Sverige) på pg 86 85-0 till SBR.

Artiklar och mötesnotiser till BITIDNINGEN

Skickas till redaktörens adress. Författarna
ansvarar för innehållet i sina artiklar, som ej
behöver återge redaktionens eller förbundets
mening. Ett år efter utgivning av den tryckta
tidningen läggs denna ut på SBR:s hemsida
bioblarna.se

Annonser till BITIDNINGEN

Till Bitidningens redaktör. Se adresser och
telefon och e-post härintill. Annonsspriser se
information här nedan.

WEBBANSVARIG

Anna Ahnér, Tel 0142-482006.
anna.ahner@bioblarna.se

MODERATOR SBR:S FORUM

Mats Jedmo, 0705-633418
E-post: mats@vinningsstorp.se

Biodlarnas BIBLIOTEK

Ultunabiblioteket, SLU, Box 7071,
75007 UPPSALA. Tel vx 018-671000.
Låneböcker beställs genom ditt lokala bib-
liotek.

BIODLARNAS STYRELSE

Förbundsordförande
Marita Delvert,
Grevgatan 35, 11453 STOCKHOLM
Tel. 0736-737428.
marita.delvert@bioblarna.se

Vice förbundsordförande
Sture Käll, Målskog,
56391 GRÄNNA. Tel 073-8345016.
sture.kall@bioblarna.se

Styrelseledamot: Lars Hellander,
Gustav III:s väg 80, 16837 Bromma.
Tel 070-2163390.
lars.hellander@bioblarna.se

Styrelseledamot: Monica Selling,
Dale Prästgård 305, 47492 Ellös. 073-8458515
monica.selling@bioblarna.se

Styrelseledamot: Ingmar Wahlström,
Östra Karsbo 502, 37045 Fågelmara.
Tel 070-9929330.
ingmar.wahlstrom@bioblarna.se

Styrelseledamot: Hanne Uddling,
Vansö Rosenborg, 64592 Strängnäs.
Tel 073-3341418
hanne.uddling@bioblarna.se

Styrelseledamot: Viktoria Bassani,
Lilla vägen 12, 23591 Vellinge. 0706-249672
viktoria.bassani@bioblarna.se

Styrelseledamot: Richard Brolin
Karlsgatan 24 A Lgh 1101, 53132 Lidköping
070-6692872. richard.brolin@bioblarna.se

Styrelseledamot: Ingevald Holmqvist,
Ostronstigen 8, 94135 Piteå. 070-3191451.
ingevald.holmqvist@bioblarna.se

Annonstaxa

KOMMERSIELLA ANNONSER

Ta kontakt med Bitidningens redaktion. anna.ahner@bioblarna.se
Tel 0142-482006.

Uppslag (två sidor): s/v 18.000:-, 4-färg 21.000:-.

Baksidan: format - hela sidan utom 7 cm överst av sidan: ej s/v, 4-färg 15.000:-.

Helsida (1/1): s/v 9.900:-, 4-färg 12.900:-.

Halvsida (1/2), format - 183 mm bred x 130 mm hög, 120 mm bred x 200 mm
hög, eller motsvarande: s/v 5.400:-, 4-färg 7.400:-.

Kvartssida (1/4), format - 183 mm x 65 mm, 120 mm x 100 mm, 57 mm x 210
mm, eller motsvarande: s/v 3.000:-, 4-färg 5.000:-.

Åttondelssida (1/8), format - 120 mm x 50 mm, 57 mm x 105 mm: s/v 1.700:-,
4-färg 3.000:-.

Sextondelssida (1/16), format - 120 mm x 25 mm, 57 mm x 50 mm: s/v 600:-,
4-färg 1500:-.

Mini-annons (1/32), format - 57 mm x 25 mm: sv/ 300:-, ej färg.

Färgsidor. Färg kan erhållas på alla sidor.

Rabatter. 3 på varandra följande identiska annonser ger 10% rabatt. 6 på var-
andra följande ger 25%.

Annonsmaterialet lämnas normalt i färdigmonterad form med eventuella
bildfiler och i aktuella fall färgfördelade sådana på CD-skiva (glöm ej typsnitten).
Det kan också lämnas som positivt pappersoriginal eller som film. Om materialet
lämnas i form av manuskript och bildoriginal uttas scanningskostnad för bilder
med 100:-/sv-bild och 250:-/4f-bild. För åttondelssideannonser och större tillkom-
mer dessutom i sådant fall layoutkostnad efter överenskommelse.

Publicering. Inskickad annons publiceras i nästkommande nummer med hänsyn
taget till datum för manusstopp, om inte angivelse om senare publicering anges.

RADANNONSER

Radannonser placeras löpande efter varandra och tillsammans i slutet av tidningen
under huvudrubriken "Marknadsplatsen". De samlas under ämnesrubriker. Inga
bilder tas in här.

Utseende. Stilen är fast, 7,5 p DIN, och spaltbredden 42 mm. Det ger ca 30 bok-
stäver per rad. Minimistorleken på en radannons är 2 rader/50 kr. De första 1-3
orden i annonsen blir i fetare stil. Det normala avståndet mellan två annonser
är en blankrad.

Betalning. Radannonser skall betalas in i förskott via plusgirot. Betala i god tid
så att annonsen kommer fram före manusstopp.

Pris: 25:-/rad. På radannonser ges ingen mängdrabatt.

Storlekar: Exempel: 2 rader (- 60 bokstäver) - 50:-, 3 rader (ca 61-90 bokstäver)
- 75:- och 4 rader (ca 91-120 bokstäver) - 100:- kr.

Gratis. Två radannonser/år om högst 3 rader är gratis för medlem.

Annonsmaterial. Radannonserna skickas via plusgiro till SBR, pg 86 85-0, med
annonstexten angiven på blanketten. Ange antalet rader och antalet bokstäver.
Radannonser som inte får plats på meddelanderutan på inbetalningskortet
kompletteras med separat inskickad annonstext, via e-post eller brev. Betalning
kan också ske via plusgiro eller bank över internet. Då behövs separat inskickad
text med e-post, med uppgifter så att betalning och text kan identifieras att höra
ihop. Ange noga på inbetalningskortet så sådant används och med annonstext,
om denna skickas separat, så att dessa kan identifieras att höra ihop.

Publicering. Om inget annat anges tas annonsen in i nästkommande nummer
med hänsyn taget till ankomsten och manusstopp.

Posttidning B — Bitidningen

Tryckort: Vimmerby

**Obeställbar tidning återsändes till SBR:s exp.,
Borgmästaregatan 26, 596 34 Skånninge.**

Dit anmäles även adressändringar.

Begränsad eftersändning

Vid definitiv eftersändning återsändes försändelsen med den nya adressen angiven på tidningens framsida, dvs ej på adressidan.

Ett enkelt val!

Bifor är ett färdigt invintringsfoder som du köper i hinkar och placerar över kupornas foderhåll. Betydligt enklare än att göra egen sockerlösning!

Dessutom innehåller Bifor bara 25% vatten.

Det minskar kondensen i kupan och gör att bina sparar energi under vintern. Eftersom Bifor är en helt ren produkt som innehåller inverterat socker, dvs lika delar glukos och fruktos, minskar också risken för föroreningar, sjukdomar och vinterförluster. Ett enkelt val, eller hur?

Bifor®

Nordic Sugar

Member of Nordzucker Group

Nordic Sugar AB, 205 04 Malmö. Tel 040-53 70 00
www.nordicsugar.com